LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 81 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Ozone Park, N. Y., 11417 Antrad., spalio (Oct.) 12, 1965 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 54-ieji

KRISLAI

Apie kunigą ir jo aukas
Kur žmogžudžiams rojus
Dar viena beprotybė
Gerai pavyzdys
Kažin kiek tas gelbės
Protingos moterys

— Rašo **A. Bimba** —

Gavome Vilniuje išleistą anglų kalba brošiūraitę **"Who Is Hiding in Grand Street."** Tai baisių, šiurpulingų duomenų brošiūra. Ji kalba apie hitlerininkų ir jų lietuviškų kolaborantų fašistų gaujų aukas Skuodo apylinkėje, kur buvo nužudyta 3,000 žmonių. Pačiame Skuode nužudyta 1,200 žmonių.

Trečiame puslapyje įdėta nuotrauka. Ji parodo kaukoles ir kaulus nužudytų žmonių. Viršuje jos nuotrauka kunigo Jankausko (Jankaus), kuris, sako brošiūra, vadovavo lietuviškiems žudikams Skuode.

Sakoma toliau:

"Tos gengės, kuri nužudė 1,200 žmonių, vadovu buvo buvęs Skuodo gimnazijos kapelionas, kunigas Lionginas Jankauskas, suradęs prieglaudą Jungtinėse Amerikos Valstijose. Dabar, pasivadinęs Jankum, jis gyvena New Yorke ir eina BALFo biznio vedėjo pareigas..."

—:—

Alabamos valstijoje tiktai iš baltų susidedantis teismas išteisino Thomasą Colemaną, **kuris šaltakraujiškai nušovė** dvasinės seminarijos studentą Jonathan Daniels ir pašovė vieną kunigą iš Chicagos, civilinių laisvių veikėjus.

Gėda tiems, kurie tą teismą sudarė! Gėda visai valstijai, kad joje gali laisvai siautėti žmogžudžiai.

—:—

Vieną dieną (spalio 4 d.) Jungtinių Tautų Asamblėjoje popiežius pasakė karštą kalbą už taiką ir paskui tarėsi su prezidentu Johnsonu. Ant rytojaus prezidentas pasirašė naują sutartį su Vakarų Vokietija. Pagal tą sutartį bus leidžiama Vokietijai įsisteigti ir operuoti militarinę oro jėgų bazę-mokyklą Texas valstijoje. Joje bus išlavinami ir paruošiami karui lakūnai.

Matote, kiek tedavė popiežiaus Pauliaus VI-ojo ugningą kalbą už taiką mūsų prezidentui.

—:—

Užėjo į raštinę vienas senas laisvietis ir nusipirko angliškos knygos "Lithuania Past and Present" tris egzempliorius. Sako: Turiu tris sūnus ir kiekvienam padovanosiu po knygą. Tegu skaito. Tegu susipažįsta su mano senąja tėvyne. Juk jie lietuvių tėvų vaikai...

Tai bus puiki vaikams dovana.

Gerai būtų, kad visi senosios kartos tėvai apdovanotų savo sūnus ir dukras šita labai vertinga knyga.

Pasekite šitą šaunų pavyzdį labai susipratusio laisviečio, kuris, beje, jau užbaigė 80-uosius metus.

—:—

Dabar plačiai diskusuojamas klausimas: Kokį poveikį į pasaulį padarys popiežiaus Pauliaus VI-ojo kalba ir mišios už taiką?

Įdomu, kad beveik pirmutiniai atsiliepė socialistiniai kraštai. Jie popiežiaus kalbą vertina gana aukštai. Tarybinė spauda sako, kad popiežiaus pasisakymas už taiką sustiprins taikos jėgas visame pasaulyje.

Svarbu, kokį poveikį jo kalba padarys į reakcinę katalikų bažnyčios dvasininkiją. Konkrečiai: ką dabar dūmoja mūsų lietuviškieji klerikalai, kurie vardan to paties dievo nesiliauja garbinę branduolinę bombą ir sveikina kiekvieną Amerikos militarinę intervenciją į kitų kraštų vidinius reikalus?

—:—

Šiomis dienomis skaičiau mažą, bet įdomią žinutę apie Airijos moteris. Jos atsisako nuogos pozuoti-modeliuoti. Girdi, dailės mokyklos jų ieško, žadėdamos gerai apmokėti, bet negauna.

Tokios problemos neturi mūsų Amerikos dailės mokyklos ir dailininkai. Už pinigus čia jie gali nusipirkti tūkstančius gražiausių nuogų modelių.

Milžiniškos demonstracijos prieš karą Vietname

Wisconsino valstijos sostinėje Madisone yra susiorganizavęs Nacionalinis Komitetas Baigimui Vietname Karo. Jis labai gerai ir plačiai veikia.

Komitetas nutarė pravesti per visą šalį prieškarines demonstracijas šio mėnesio 15 ir 16 dienomis. Jau daugiau kaip 60 miestų pranešė, kad tomis dienomis juose įvyks demonstracijos Komiteto paskelbtas tų miestų sąrašas parodo, kad demonstracijos įvyks pačiuose didžiausiuose miestuose.

Iš jų visų didžiausia demonstracija įvyks New Yorke. Tai bus paradas Fifth Ave. Įvyks šeštadienį, spalio 16 d., prasidės 1 val po pietų Demonstracijos išgarsinimui paskleista daugiau kaip 100,000 lapelių. Manoma, kad parade dalyvaus keli desėtkai tukstančių niujorkiečių.

Lietuviai raginami skaitlingai šiose demonstracijose dalyvauti.

Vėliausi įvykiai Indonezijoje

Jakarta. — Prezidentas Sukarno yra sveikas, jau kelis kartus kalbėjo per radiją ir televiziją. Jis ragino žmones būti ramiais. Sakė, kad nebus sukilėlių persekiojimo, visus kviečia susivienyti jo vadovybėje.

Tuo kartu armijos generolai per radiją puolė Komunistų partiją ir reikalavo areštuoti jos vadus.

Indonezijos Komunistų partija, kuri turi apie tris milijonus narių, pareiškė, kad sukilimo pučą buvo suorganizavę armijos generolai, kurie savo tarpe ėdasi.

Eina plati žvejyba iš Klaipėdos

Klaipėda. — Šis Lietuvos uostas yra vienas iš Tarybų Sąjungos didžiųjų žvejybos centrų. Iš Klaipėdos laivai plaukia žvejoti prie Afrikos, Šiaurės ir Pietų Amerikos krantų. Veikia žvejojimo srityje virš 50 didelių laivų ir du kartus tiek mažesnių. Yra didelių laivų — fabrikų, kurie sugautas žuvis jūroje išvalo ir sukonservuoja.

Baltijos jūroje žvejoja daugybė mažesnių laivų. Jūrininkai per mėnesį gauna apie 400 rublių algos.

Natchez, Miss. — Policija vėl areštavo 106 negrus, kurie reikalavo civilinių laisvių.

Pekinas. — Kinijos jėgos nušovė JAV karo lėktuvą.

Vietnamiečiai bėga nuo JAV bombų

New Yorkas. — Buvęs JAV Valstybės sekretoriaus pagelbininkas Tolimų Rytų reikalais, o dabar Columbia universiteto profesorius, Rorger Hilsman, sako, kad Pietų Vietname į valdžios kontroliuojamą teritoriją jau subėgo apie 500,000 žmonių. Jie bėga ne nuo komunistų, bet nuo JAV bombų.

R. Hilsman sako, kad tai tragedija, kada JAV bombarduoja liaudiečių kaimelius ir miestelius, kur daug žūva civilinių žmonių.

Jis taipgi pasisakė prieš Šiaurės Vietnamo bombardavimus. Sakė, kad tas nustato Azijos žmones prieš Jungtines Valstijas ir blogina jų santykius su Tarybų Sąjunga.

Ekstra

Lietuvoje minėjo LLD sukaktį

VILNIUS. — Spalio 7 d. į Žinijos Draugijos salę **gausiai susirinko sostinės visuomenės atstovai. Čia įvyko vakaras, skirtas pažangios Jungtinių Valstijų lietuvių organizacijos— Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos penkiasdešimtosioms metinėms paminėti.**

Vakarą organizavo Rašytojų sąjunga kartu su Lietuvos Draugystės ir Kultūrinių ryšių su Užsienio šalimis Draugija.

Minėjimą atidarė rašytojas Venclova. Žodis pranešimui suteikiamas rašytojui Butėnui. Kalbėtojas plačiai apžvelgė organizacijos sukaktuvininkės veiklą. Apie nepaprastai reikšmingą ir vaisingą Literatūris Draugijos veiklą, jos nuolatinius ryšius su tėvų žeme taip pat kalbėjo Mokslų Akademijos tikrrasis narys Korsakas ir kiti.

Washingtonas. 2— Kada prezidentas Johnsonas pasidavė į Bethesda ligoninę operacijai, tai jo asmeninis daktaras sakė, kad prezidentas buvo geroje sveikatos padėtyje.

TSRS "Lunikas-7" pasiekė Mėnulį

Manchesteris, Anglija. — Spalio 4 dieną Tarybų Sąjungos mokslininkai iššovė "Lunik-7" linkui Mėnulio. Kaip paprastai, TSRS mokslininkai iš anksto nieko daug nepranešė apie įrengimą ir jo tikslus. Užsienyje buvo spėliojimų, jog tai yra bandymas įrengimo minkštam nusileidimui ant Mėnulio.

"Lunikas", skrisdamas linkui Mėnulio, radijo bangomis siuntė atsiliepimus į Žemę. Anglijos mokslininkai, kaip ir kitų didelių šalių, sekė jo skridimą.

Spalio 7 dinos vakarą, kaip buvo Tarybų Sąjungos mokslininkų nustatyta, "Lunikas" pasiekė Mėnulį, bet po to jo radijo jau nesiuntė daugiau atsiliepimų.

Anglijos Jodrell banko observatorijos mokslininkas Bernardas Lovellis daro išvadą, kad "Lunikos" pataikė į Mėnulį, bet, matomai, atsitrenkdamas sudaužė radijo įrengimus ir todėl iš jo negaunami atsiliepimai.

Maskva.— TSRS "Lunikas-7" su pasisekimu nusileido Mėnylyje, žinomoje "Audrų jūroje". Pasiekta nemažas patyrimas minkštam nusileidimui Mėnulyje.

Kas bijo karo pabaigos ir nusiginklavimo?

Washingtonas. — Žurnalas "U.S. News & World Report" pateikė straipsnį: "Kas atsitiktų JAV bizniui, jeigu karas pasibaigtų". Jis remiasi išvadomis iš Baltojo Namo specialaus komiteto: "Economic Impact of Defense and Disarmament".

Komitetas atžymi faktus, kad per metus Jungtinės Valstijos militarizmo reikalams išleidžia 56 bilijonus dolerių. Militarizmui ginklus gamina 7,000,000 darbininkų, o militarinė gamyba sudaro 10% bendrosios Jungtinių Valstijų gamybos.

Tai kas atsitiktų, jeigu Vietname karas pasibaigtų, tarptautiniai santykiai sušvelnėtų ir įvyktų nusiginklavimas? Kur dėtųsi 7,000,000 darbininkų, kurie gamina ginklus? Ar įvyktų didelis nedarbas?

Komitetas daro išvadą, kad JAV vyriausybė galėtų kiekvieneriais metais įdėti po $25,000,000,000 "suminkštinimui" padėties, tai yra, pastojimui kelio nedarbui. Tai būtų mažiau pusės pinigų, kuriuos dabar JAV išleidžia apsiginklavimui.

Ką vyriausybė galėtų daryti? Ji galėtų statyti mokasyklas, rūpintis žmonių sveikatos reikalais, o išplėtusi šioje srityje veikimą būtų reikalinga per metus įdėti net iki $27,000,000,000.

Kita sritis, tai stoka gėlo vandens Tuos reikalus sėkmingai galėtų sutvarkyti tik JAV federalinė vyriausybė, tai yra, aprūpindama miestus gėlu vandeniu, pašalindama upių ir ežerų vandens teršimą. Šioje srityje per penkeris metus reikėtų įdėti apie 60 bilijonų.

Pašalinimui lūšnynų, pastatymui tinkamų gyvenimui namų, per penkeris metus būtų reikalinga įdėti 100 blijonų dolerių. Būtų ir kitokių civilinių žmonių gyvenimo gerinimui darbų. Reiškia, darbininkams būtų darbų. Vietoje gaminimo ginklų, jie gamintų kitokius reikmenis.

Pačios JAV valdžios komiteto tyrimas rodo, kad nedarbo galima išvengti— gerinant šalies ir žmonių reikalus, gerinant žmonių gyvenimą.

Tai kur yra kliūtys linkui nusiginklavimo. Jas sudaro ginklų ir amunicijos gamintojai, kurie iš apsiginklavimo lobsta. Apsiginklavimas visados ginklų gamintojams buvo pelningiausias. Kita, jų industrija paruošta ne taikos reikmenis gaminti, bet karo įrankius.

Nusiginklavimo priešininkais yra ir agresyviai elementai, kurie bijosi darbininkiško pasaulio laimėjimo, kuris visomis pastangomis siekia jam kenkti. Tai jie ir jų agentai išgalvoja visokias teorijas, kad, būk, jeigu įvyktų nusiginklavimas, tai JAV būtų baisus nedarbas. Tai teorijai pasiduoda darbo unijų vadai. Jie tuo pasiremdami apgauna darbo žmones.

Popiežius pirmiau yra buvęs Amerikoj

New Yorkas. — Dabartinis popiežius Povilas VI-sis pirmiau per du kartus buvo Jungtinėse Valstijose. 1951 metais jis buvo Kanadoje ir apsilankė Niagara Falls, Buffalo, Washingtone, St. Louise, Chicagoje, New Yorke ir Pittsburghe.

1960 metais buvo atvykęs į Notre Dame universitetą gauti dovaną. Jo tikraris vardas yra Giovanni Battista Montini.

Saigonas. — Pietų Vietname JAV mūšiuose neteko 740 žmonių, o su žuvusiais nelaimėse, tai 1,056, sužeistais netekto 3,920. Nuostoliai yra skaitomi nuo 1960 metų pradžios.

Lietuvos pirmūnai gavo Darbo didvyrio vardą

Telegrama "Laisvei"

Vilnius. — Spalio 7 dieną visi respublikiniai laikraščiai žymiausiose vietose spausdino TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsaką dėl Socialistinio Darbo Didvyrio vardo suteikimo Lietuvos pramonės, žemės ūkio ir mokslo pirmūnams. Įsaką pasirašo TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas Mikojanas ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretorius Georgadze.

Įsake rašoma: "Už įžymius nuopelnus vystant Lietuvos TSR pramonę, žemės ūkį ir mokslą suteikti Socialistinio Darbo Didvyrio vardą, įteikiant Lenino Ordiną ir "Piautuvo ir kūjo" aukso medalį: Vytautui Baltrušaičiui — Kauno Radijo gamyklos ištekintojui Petrui Bučinskui — Panevėžio rajono Melnikaitės vardo kolūkio pirmininkui; Vytautui Geležauskui — Vilniaus "Žalgirio" staklių gamyklos vyresniajam meistrui; Gražinai Kizelienei — Kauno "Drobės" vilnonių audinių fabriko audėjai; Gaudencijai Kudrickaitei — Joniškio rajono Bariunų kolūkio melžėjai; Jonui Leskauskui — Šiaulių statybos tresto specializuotos apdailos darbų valdybos Nr. 66 betonuotojui; Pranui Lukošiui — Klaipėdos statybos tresto statybos valdybos Nr. 14 mūrininkų brigadininkui; Povilui Maskoliūnui — Šiaurių rajono Kuršėnų tarybinio ūkio direktoriui; Juozui Matuliui — Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidentui; Venerai Mildažienei — Lietuvos Statybos ministerijos mechanizavimo tresto mechanizavimo valdybos Nr. 70 kranininkei; Pavelui Misatkinui — Klaipėdos Baltijos laivų stasyklos meistrui; Antanui Stančikui — Plungės rajono žlibinų kolūkio grandininkui; Jonui Simukauskui — Vilniaus stoties garvežių depo garvežio mašinistui; Petrui Žemaitaičiui — Vilkaviškio rajono kolūkio "Į komunizmą" pirmininkui.

De Gaulle nedarys nusileidimų

Paryžius. — Labai klysta tie, kurie mano, kad Prancūzijos prezidentas De Gaulle nusileis NATO komandai, kitais žodžiais, JAV politikai.

De Gaulle yra nusistatęs: arba NATO turi keisti savo struktūrą, turi pasibaibti JAV vadovybė, arba Prancūzija pasitrauks iš NATO.

De Gaulle mano, kad Vakarų Europa savo reikalus gali pati tvarkyti, be JAV įsikišimo.

Apie "svečius" iš Kubos

Washingtonas. — Numatoma, kad iš Kubos norinčių gyventi Jungtinėse Valstijose bus iki 20,000. Prezidentas Johnsonas prašys Kongreso, kad jų reikalams paskirtų $12,500,000.

Prezidentas sakė, kad Kuba turi susitarti per Šveicarijos ambasadorių, kuris Kuboje atstovauja JAV, o Raudonasis Kryžius parveš tuos, kurie nori iš Kubos išvažiuoti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Pekinas. — Kinijos spauda rašo, kad Tailando žmonės masiniai protestuoja prieš JAV militarinių jėgų įsigalėjimą.

Maskva. — TSRS Komunistų partijos Centro komitetas išrinko specialų komitetą iš 28-ių asmenų tvarkyti ekonominius reikalus.

Havana. — Kubos premjeras Castro skaitė laišką nuo Ernesto Che Guevara, kuris yra kitur išvažiavęs kovoti.

Maskva. — TSRS Komunistų partijos suvažiavimas įvyks 1956 metų kovo 29 dieną.

Washingtonas. — JAV ir Meksikos valdžios susitarė Kalifornijos įlankoje statyti išsūrinimo jūrų vandens fabriką.

Saigonas. — JAV karo lėktuvai tik per vieną dieną 400 kartų puolė Pietų Vietnamo liaudiečių plotus. Bombardavo miestelius, kaimus ir kelius.

Washingtonas. — Darbo departamentas skelbia, kad rugsėjo mėnesį Jungtinėse Valstijose buvo tik 2,850,000 bedarbių, bet numato, kad rudenį jų skaičius padidės.

Saigonas. — Spalio 7 dieną virš Šiaurės Vietnamo buvo nušauta keturi JAV bombanešiai. Lakūnai žuvo.

Pekinas. —Kinija kaltina Indiją, kad jos pasienio sargai buvo įsiveržę į Sikkimo karalystę.

Durbanas, Pietų Afrika. —Traukinio nelaimėje buvo užmušta 84 žmonės.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Kodėl tik milijonai, o ne bilijonai?

WASHINGTONE iškilmingai prezidentas Johnsonas pasirašė dar vieną gerą bilių. Juomi skiriama iš federalinės valdžios iždo $340,000,000 kovai su trimis didžiaisiais "žmogžudžiais", būtent kovai su vėžiu, su širdies ligomis ir su gyslų kietėjimu, kuris pagimdo širdies smūgį ir mirtį. Iš dešimties amerikiečių net septyni miršta nuo šių trijų ligų.

Bet kodėl tiktai tiek tokiai svarbiai kovai?

Pasiteisinimas: nėra pinigų!

Skamba keistai, bet taip sakoma. Milžiniškame valdžios biudžete tiktai tiek tesurasta tam neapsakomai svarbiam reikalui. Betgi tame pačiame biudžete mūsų Kongresas ir prezidentas Johnsonas lengvai surado net penkiasdešimt bilijonų dolerių ginklavimuisi ir karo reikalams.

Nauji puolimai ant partijos

POLITINIO persekiojimo ir teroro nebeužtenka. Vyriausybė sugalvojo naują būdą persekioti Amerikos Komunistų Partiją. Ji reikalauja, kad ta partija sumokėtų valdžiai $326,313 federalinių taksų, kurių, aišku, ji neturi.

Jokia kita politinė partija jokių taksų nemoka. Pav., Respublikonų ir Demokratų partijos, kurios savo pajamas skaito milijonais dolerių, taksų nemoka. Tai kodėl reikalavimas iš Komunistų partijos?

Atsakymas tėra vienas: naujas skymas tą partiją sunaikinti.

Žinoma, komunistai priešinsis ir kovos.

Protingas Kubos nutarimas

MUMS norisi šiltai pasveikinti Kubos vyriausybę. Ji sutiko išleisti iš Kubos visus, kuriems jų šalis nepatinka ir kurie nori bėgt į Jungtines Valstijas ar kur kitur. Dargi Castro pažadėjo norintiems išvažiuoti parūpinti lėktuvus.

Kam laikyti priešus, kurie nori pabėgti?

Su laiku veikiausia, panašiai pradės elgtis ir kitos šalys.

Koks sukilimas iš tikrųjų buvo?

DAR IR ŠIANDIEN tikrų, aiškių duomenų neturime apie įvykius Indonezijoje ir ten rugsėjo 30 dieną įvykusį tam tikrų armijos dalinių sukilimą.

Ir šiandien komercinė spauda tebetvirtina, kad tas sukilimas buvęs remiamas, jei ne sugalvotas, Indonezijos Komunistų Partijos. Jo tikslas buvęs nuversti prezidento Sukarno vadovaujamą vyriausybę ir visą vadovybę paimti į komunistų rankas.

Betgi pats Sukarno atsisako kaltinti komunistus. Antra, komunistinė Kinija pasiuntė jam pasveikinimą už sukilimo likvidavimą.

Reakcinis šalyje elementas buvo pradėjęs reikalauti, kad Sukarno Komunistų Partiją uždarytų. Bet jis tą padaryti griežtai atsisakė. Tas rodytų, kad sukilimas nebuvo komunistų sugalvotas bei remiamas. Tas rodytų, kad sukilę buvo reakcininkai.

Vėliau viskas turės paaiškėti.

Kas ką rašo ir sako

BLAIVUS PATARIMAS. BET ARGI JIE KLAUSYS?

Vakarų Vokietijoje leidžiamas žurnalas "Nemuno Kraštas" 5-ame numeryje kalba apie Vilniuje įvykusią dainų-šokių šventę. Leidykla ir Redakcija, atžymėjusios kad užsienyje gyveną kai kurie lietuviai "visomis išgalėmis stengėsi boikotuoti šį įvykį" ir sušilę agitavo, kad ta proga niekas į Vilnių nevyktų, bet kad vis tiek tose iškilmėse dalyvavo lietuvių iš Jungtinių Valstijų, iš Kanados ir t. t., Leidykla ir Redakcija sako:

Daugelis, matyt, tiesiog nutarė pasinaudoti šia proga ir pasimatyti su giminėmis bei pažįstamais. Užsipulti šiuos žmones, kad jie kaip tik tomis dienomis keliavo gimtinėn, būtų beprasmiška. Jau vien todėl, kad kaip tik iš Vilniuje apsilankiusių geriausiai sužinosime, kiek Lietuvos oficialioji propaganda buvo teisi, skelbdama, kad tai buvo "nepakartojama, didinga šventė." Galimas daiktas, mūsų veiksniai liks nepatenkinti. Mat, jie taip ir nesugebėjo pasiekti savo tikslo, kad nė vienas užsienio lietuvis nedalyvautų tame minėjime. Bet blaiviai galvojant šitoks jų nusistatymas prieštarauja bet kuriai logikai. Juk neteisinga būtų iš viso atkalbinėti tautiečius lankytis Lietuvoje. Tad koks skirtumas kada jie važiuoja — pirmadienį ar ketvirtadienį, liepos ar rugpiūčio mėnesį. Kiekvienas stengiasi nuvykti į gimtąjį kraštą tada, kada jam lėšos ir laikas leidžia tai padaryti. O kad vis daugiau užsienio lietuvių vieši gimtinėje, tai dėl to reikia ne sielotis, bet priešingai — džiaugtis. Kuo daugiau tautiečių pamatys Lietuvą, tuo geriau mes žinosime, kaip ir kuo turime padėti tautiečiams, geriau suprasime jų interesus ir galėsime būti naudingesni savo tautai.

Vargu tad ar iš viso humaniška triukšmauti dėl to, kad brolis vyksta pasimatyti su broliu, duktė skuba pas išsiilgusią mamytę ir pan. Tegul sau važiuoja kas nori ir kaip nori. Juk gyvename laisvajame pasaulyje. O čia, laimei, dar niekas — nei karalius, nei prezidentas, nei jokios partijos vadas—neturi teisės kištis į žmonių asmeniškus reikalus. Neturi šios teisės ir mūsų politiniai veikėjai!

Mes tik galime pasveikinti "Nemuno Krašto Leidyklą ir Redakciją už visiškai sveiką "veiksniams" patarimą. Bet argi jie skaitosi su logika ir blaiviu protu? Jeigu jie vadovautųsi logika, tai nebūtų "veiksniais," tai yra nemeluotų apie Lietuvą, jos nežemintų ir nešmeižtų.

DAR DU ARGUMENTAI PRIEŠ RŪKYMĄ

"The New Englaind Journal of Medicine" paskelbė įdomų raportą apie rūkymo ryšį su širdies ligomis, ypač su mirtimi nuo širdies smūgio. Surasta ir pripažįstama, kad rūkymas prisideda prie sukietinimo gyslų ir pagimdymo širdies smūgio.

Tyrinėjimas buvo pravestas didžiulėje Veteranų Ligoninėje, kuri veikia South Orange, N. Y. Buvo tyrinėta papročiai 1,372 ligonių, mirusių ligoninėje. Surasta, kad daugiausia mirusių nuo širdies smūgio buvo smarkūs rūkoriai.

Vadinasi, dabar turime dar vieną argumentą prieš tabaką ir rūkymą. Jau seniai visiems žinoma, kad rūkymas pagimdo plaučių vėžį. Pasirodo, kad rūkymas yra atsakingas ir už įvairius širdies negalavimus.

Tomis pačiomis dienomis per radiją buvo garsiai paskelbta, kad dideli rūkoriai yra pavojingi automobilių vairuotojai. Išaiškinta, kad labai daug automobilių nelaimių pareina iš vairuotojų, kurie cigaretės, cigaro arba pypkės neišleidžia iš dantų.

Šitie pranešimai, aišku, baisiai nepatiks tabako trustui. Jis dabar pradės kampaniją už paneigimą šių mokslo atidengimų.

PAMATĖ FILMĄ APIE LIETUVĄ IR SUSIŽAVĖJO

Žurnale "Nemuno Kraštas" bostonietis H. Čižas rašo:

Aš nepritariu bolševikų santvarkai, bet, ieškodamas tiesos, nuėjau į klubą pasižiūrėti lietuviško filmo apie 1960 metų Dainų ir šokių šventę. Turiu prisipažinti, kad žiūrint į šį paveikslą ne kartą ašaros šluostėsi. Nebuvau iki šiol matęs tokio spalvingo, didingo vaizdo, ir visa širdimi pajutau, kad taip dainuoti ir šokti per prievartą niekas nesugebės.

Su pasididžiavimu žiūrėjau į moksleivius, jaunuolius, studentus ir net pražilusius žmones, kurių virš dvidešimt tūkstančių atliko programą. Filme vaizdai dar labiau mane įtikino, kad būtų nebloga visiems išeiviams jį pažiūrėti. Nes jau vien tai sustiprintų mus, įkvėptų jėgų. O laisvinimo veiksniai greičiau įsitikintų, kad jų veikla reikalinga svarbių reformų.

PLEPA NESĄMONES

Mums irgi atrodo, kad svetimus vardus reikėtų rašyti taip, kaip jie yra jų pačių rašomi, o ne taip, kaip tariami. Bet už tai kaltinti rusus bei Maskvą yra gryniausia nesąmonė. Betgi kaip tik taip daro kunigų "Draugas." Girdi, "Rusų įtakoje ar net Maskvai verčiant lietuviška spauda Lietuvoje dabar svetimus vardus rašo taip, kaip jie maždaug tariami." Ir vėl: "Rusams verčiant pridaroma visokių nesąmonių."

"Draugo" peckelaiams, žinoma, įrodymai nereikalingi. Už viską jie kaltina rusus. Lietuviams jis jokio kredito už nieką nebeduoda. Jie, matyt, nė nebepagalvoja, kad šitaip elgdamiesi jie žemina ir diskredituoja lietuvius ir lietuvių tautą.

Washingtonas. — JAV Kongresas paskyrė $75,000,000 statybai naujo pastato Kongreso bibliotekai.

Ar pasimokino Pakistanas ir Indija iš karo?

Per tris savaites siautė karas tarpe Indijos ir Pakistano. Kai tik jis prasidėjo, tai Tarybų Sąjunga pareiškė, kad iš jo nei Indija, nei Pakistanas neturės naudos. Taip ir atsitiko.

Kas kaltas? Indija kaltina Pakistaną, o Pakistanas Indiją. Susirėmimai prasidėjo už tam tikrus Kašmiro plotus. Pakistanas reikalauja, kad būtų leista tiems Kašmiro gyventojams patiems nusibalsuoti su kuria valstybe jie nori pasilikti. Jis tikras, kad jie nusibalsuotų už Pakistaną, nes ten yra apie 80 procentų gyventojų mosulmanų, tai yra, tokio tikėjimo, kaip dauguma Pakistano gyventojų. Indija nesutinka su balsavimais, nes neturi vilties laimėti, o tie plotai gamtiniai yra turtingi.

Kašmiras, kuris dabar yra tarpe Kinijos, Vakarinio Pakistano ir Indijos, seniau buvo nepriklausoma valstybė. Vėliau per šimtus metų Afganistano dalimi. 1846 metais, kada Anglijos imperialistai valdė Indiją, tai jie Kašmirą pagrobė nuo Afganistano. Jis užima apie 130,000 kvadratinių mylių plotą ir turi apie 6,000,000 gyventojų.

Dabar Indija valdo 86,000 kvad. mylių plotą su 4,000,000 gyventojų, Pakistanas 331,250 kvad. mylių plotą, o Kinija 12,000 kvad. mylių..

Indija gavo nepriklausomybę 1947 metais, nors ji vis dar susirišus su Britanijos imperija. Pakistanas nuo Indijos atsiskyrė taip pat 1947 metais. Indija užima 1,261,600 kvadratinių mylių plotą ir turi apie 450,000,000 gyventojų. Jos armijoje yra apie 1,000,000 vyrų.

Pakistanas turi virš 100,000,000 gyventojų. Jo teritorija dalinasi į Rytinį Pakistaną, kuris turi 54,500 kvad. mylių ir Vakarinį Pakistaną — 310,236 kvad. mylios. Tarpe apiejų Pakistanų yra Indija.

Vienas nuo kito Pakistanai yra už 1,000 mylių. Jie susisiekia tiktai jūromis. Pakistanas nuo Indijos atsiskyrė vyriausiai nesusitaikant religiniai. Pakistaniečiai, daugumoje, mosulmanai.

Karas ir rezultatai

Per ilgą laiką Kašmire įvykdavo pasienio susirėmimų. Kašmiras tarp Indijos ir Pakistano buvo padalintas 1949 metais Jungtinėms Tautoms vadovaujant.

Šių metų rugsėjo mėnesį tarp Indijos ir Vakarinio Pakistano prasidėjo tikras karas, kuris vėliau išsiplėtė išilgai visą sieną.

Indijos armijos komanda tikėjosi įveikti pakistaniečius, nes jos armija beveik keturis kartus yra skaitlingesnė už Pakistano. Per keleris pastaruosius metus Indija labai daug gavo ginklų iš Jungtinių Valstijų, Anglijos, ir kitų šalių, skelbdama, kad būk Kinija rengiasi ją užpulti.

Pakistanas įeina į Centralinę Artimųjų Rytų militarinę sąjungą ir per daugelį metų Jungtinės Valstijos jį ginklavo. Jo armija yra gerai išlavinta ir ginkluota. Vėlesniu laiku jis suartėjo su Kinija ir Vakarai susilaikė nuo jo ginklavimo.

Kaip militaristų buvo numatyta, karas prasidėjo mechanizuotų jėgų (tankų ir orlaivių) veiksmais. Pasienio mūšiai vyko su abiejų pusių laikinais laimėjimais. Tikrumoje nei viena, nei kita pusė pergalės negavo, o nuostolių turėjo abidvi pusės.

Pakistanas sako, kad Indija neteko 7,000 užmuštais, 516 tankų ir 111 karo lėktuvų. Indija sako, kad Pakistanas neteko 4,000 užmuštais, 462 tankų ir 70 lėktuvų. Sužeistų abidvi pusės turėjo apie tris kartus tiek, kaip užmuštų. Finansiniai nuostoliai dideli. Sakoma, kad Indijai tik pirmoji karo savaitė atsiėjo $80,000,000. Suprantama, kad ir Pakistano finansiniai nuostoliai dideli.

Pagaliau, abidvi pusės priėmė Jungtinių Tautų pasiūlymą ir mūšius pertraukė. Kaip bus išrištas ginčijamas Kašmiro dalies klausimas, tai dar sunku numatyti. Pakistanas sako, kad politiniai ir militariniai daugiau laimėjo, nes jis mažesnis, padalintas į dvi dalis, o sugebėjo atsilaikyti prieš Indijos jėgas. Jis skelbėsi esąs Indijos užpultas ir dar daugiau suartėjo su Kinija. Indija tikėjosi gauti atviros pagalbos iš Jungtinių Valstijų, bet negavo, nes JAV nenorėjo erzinti Pakistaną, kuris ir taip jau vos laikosi Centralinėje Artimųjų Rytų militarinėje sąjungoje.

TSRS stoja už tai, kad pasitarimų keliu būtų sureguliuoti Kašmiro reikalai, nes siaučiant karui Vietname, incidentai Kašmire dar daugiau ardo taikos reikalus Azijoje. Kada nei viena, nei kita pusė militariniai nelaimėjo, tai gal susipras ir susitars.

D. M. Š.

Senoje Lietuvoje bajorai ir valstiečiai

Praėjo daug šimtų metų, kol lietuviai išmoko žemę dirbti. Iš pradžių jie degino miškus ir į pelenus sėjo grūdus. Vėliau ėmė purenti žemę ir ruošti dirvas. Purendavo žemę kapliu arba apgenėta medžio viršūne, kurią traukdavo paskui save. Vargti tekdavo daug, o naudos būdavo maža. Javų pasėdavo nedaug, ir jų derlius būdavo menkas.

Reikalai pasikeitė, pradėjus žemę arti arkliais arba jaučiais. Žemdirbio darbas palengvėjo ir pasidarė našesnis. Artojas jau įstengdavo pagaminti maisto, aprangos bei kitų reikmenų daugiau, negu jam pačiam buvo reikalinga pragyvenimui. Šeima tuomet galėjo atsiskirti nuo giminės ir ūkininkauti viena. Ir ėmė giminės dalytis į šeimas. Ūkininkaujant atskirai, atsirado turtingų ir neturtingų šeimų.

Šeimos, neturinčios darbinių gyvulių, įrankių ir ginklų, negalėjo atskirai ūkininkauti. Jos buvo priverstos eiti skolintis pas turtinguosius arba dirbti jiems už valgį. Ir prasiskolinusieji, ir atėję dirbti už valgį žmonės tapdavo turtingųjų belaisviais. Turtingieji priversdavo juos dirbti savo naudai. Dėl to tarp neturtingųjų ir turtingųjų šeimų prasidėjo nesantaika. Turtas privertė vienas tos pačios giminės šeimas kovoti su kitomis šeimomis.

Belaisviai arė ir akėjo turtuolių laukus, pjovė javus bei šieną ir dirbo visus kitus darbus. Turtuoliai patys žemės nedirbo. Jie sudarydavo ginkluotus būrius ir jodavo grobio ieškoti. Iš tokių žygių jie grįždavo prisiplėšę turto ir prisigrobę belaisvių. Tokie karingi turtuoliai, išnaudoję belaisvius, ėmė vadintis bajorais. Jų išnaudojami ir engiami žmonės buvo baudžiauninkai.

Kiti žemdirbiai vertėsi savarankiškai ir gyveno iš savo darbo. Jie stengėsi padėti vieni kitiems ištikus gaisrui ar kitai kokiai nelaimei. Jie bendrai ganė gyvulius, bendrai naudojosi miškais, ganyklomis ir vandenimis. Tokie žemdirbiai vadinosi valstiečiai. Jie gyveno sodžiuose. Keli valstiečių sodžiai sudarydavo bendruomenę. Bendruomenė turėdavo išrinktą seniūną. Seniūnai ir bajorai iš seno klausė giminės vado. Vado vietą užimdavo pats turtingiausias ir galingiausias visoje apylinkėje bajoras. Jis vadinosi valdovas, arba kunigaikštis. Kunigaikščiai gyveno pilyse. Valstiečiai statydavo jiems pilis ir jas stiprindavo, o užpuolus priešams, patys jose slėpdavosi. Be to, valstiečiai turėjo savąjį kunigaikštį vaišinti ir duoti jam dovanų, kurios ilgainiui virto duoklėmis.

Bajorai buvo kunigaikščio draugai. Kunigaikštis vadovaudavo jiems karinių žygių metu. Dalį karo grobio ir iš valstiečių surinktos duoklės kunigaikštis išdalydavo bajorams. Todėl bajorai padėdavo kunigaikščiui didinti duokles ir kitokiais būdais išnaudoti valstiečius. Valstiečių išnaudojimas pasidarė bendras kunigaikščio ir bajorų reikalas.

Taip ilgainiui iširus Lietuvoje gimininei santvarkai, atsirado išnaudotojai kitus darbus dirbę baudžiauninkai ir valstiečiai buvo išnaudojamieji, o bajorai ir kunigaikščiai—išnaudotojai.

J. Jurgis

PIRKO 63,000 AUTOMOB. SAMDYMAMS

Washingtonas. — Hertz Corp., iš kurios norintys važinėtis gali išsinuomoti automobilį nuvažiuoti į bile miestą ir ten jos skyriui atiduoti, nusipirko dar 63,000 naujų automobilių. Pirmiau kompanija turėjo apie 100,000 automobilių.

Havana. — Kubos premjeras Kastro pareiškė, kad buvęs industrijos ministras Ernesto Guevara atsisakė nuo Kubos pilietybės ir išvyko kitur naujoms kovoms. Jis yra Argentinoje gimęs.

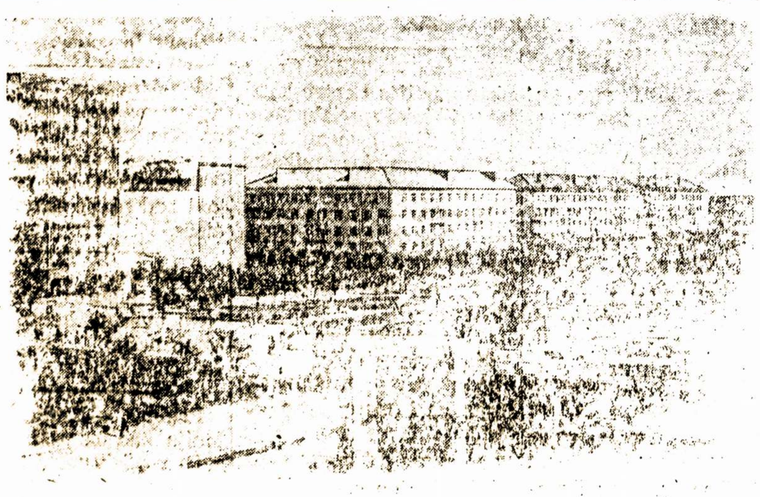

Kas dieną puošiasi ir gražėja mūsų uostamiestis. Nauji kvartalai išaugo Mažajame kaimelyje, Taikos prospekte. Puošiasi ir miesto cen-tras. Šiemet galutinai baigta užstatyti Dangės gatvė prie kultūros rūmų.

Nuotraukoje: taip dabar atrodo Dangės gatvė Klaipėdoje.

Rašytojas demokratas

B. Laucevičiaus - Vargšo gimimo 80-osioms metinėms

Lietuvių demokratinės literatūros raidoje reikšmingą vietą užima Vargšo slapyvardžiu pasirašinėjęs Bronius Laucevičius, atstovavęs tos literatūros revoliucinam sparnui. Šalia kitų XX amžiaus pradžios lietuvių demokratinių rašytojų — J. Biliūno, K. Jasiukaičio, J. Gurausko, Br. Laucevičius - Vargšas yra vienas svarbiausių lietuvių demokratinės revoliucinės prozos pradininkų bei pagrindėjų. Tiesa, minėtiesiems rašytojams Br. Laucevičius - Vargšas neprilygsta savo kūrybos literatūrine verte, tačiau kaip ir šie, jis sukūrė tikroviškų lietuvių liaudies gyvenimo, jos klasinių mūšių vaizdų, išnaudotojiškos santvarkos žaizdas, keliančių proletariatą į revoliucinę kovą.

Br. Laucevičiaus - Vargšo gyvenimo kelias buvo neilgas. Trumpa ir jo literatūrinė biografija. Rašytojas tesulaukė trisdešimt metų, iš kurių intensyvesnei kūrybai teko vos keleri. Br. Laucevičiaus - Vargšo biografija — tai kova, nesibaigianti kova su kasdienos skurdu, kova už šviesesnį, teisingesnį pasaulį. Ne veltui V. Kapsukas yra pavadinęs rašytoją audringos sielos žmogumi.

Br. Laucevičius - Vargšas išėjo sunkią gyvenimo mokyklą, kuri formavo jo socialistinę pasaulėžiūrą ir apsprendė kūrybos demokratinį revoliucinį kryptingumą. Rašytojas gimė 1885 m. rugsėjo 20 d. Kelmėje, neturtingo amatininko šeimoje. Teisėjęs kelias gimnazijos klases, jis tapo keliaujančios trupės aktoriumi, norėdamas pasišvęsti scenai, kurią nuo vaikystės mėgo. Trupei greitai subankrutavus, parvyko namo jau persiėmęs socializmo idėjomis ir su dideliu bagažu įspūdžių, kuriuos patyrė, keliaudamas po revoliucinių nuotaikų apimtus Rusijos miestus. Grįžęs į Lietuvą, Br. Laucevičius - Vargšas pasinėrė į 1905 metų revoliucijos įvykius.

Gyvendamas Šiauliuose, jis steigė politinius jaunimo ratelius, agitavo, organizavo darbininkų streikus. Už revoliucinę veiklą buvo areštuotas. Kad išvengtų kalėjimo, turėjo emigruoti į užsienį.

Atvykęs 1905 m. pabaigoje į JAV ir apsigyvenės Čikagoje, jis išbandė daug profesijų: dirbo vaistinėje, spaustuvėje, įvairiuose fabrikuose. Daug energijos Br. Laucevičius - Vargšas atidavė, organizuodamas lietuvių išeivijoje scenos mėgėjų ratelius, kur pats režisavo ir vaidino. Jis įsteigė ir leido teatro klausimams skirtą žurnalą "Veidrodis" (1914-1915), kurio puslapiuose kovojo už lietuviškos scenos kultūrą. Vos atvykęs į JAV, Br. Laucavičius - Vargšas tapo aktyviu lietuvių socialistinės pakraipos spaudos bendradarbiu, visą atliekamą nuo darbo laiką pašvęsdamas beletristikai. Įtemptas gyvenimas ir skurdi buitis palaužė rašytojo sveikatą. 1916 m. kovo 31 d. jis mirė.

Šiandieną žinomą Br. Laucevičiaus - Vargšo literatūrinį palikimą sudaro keliolika dramų, viena apysaka ir keliasdešimt apsakymų bei vaizdelių. Dalis jo kūrybos liko rankraščiuose arba tebėra išmėtyta JAV lietuvių periodikoje ir dar laukia literatūros tyrinėtojų.

Kaip rašytoją Br. Laucevičių - Vargšą galima laikyti 1905 metų revaliucijos vaiku, jo kūryba — tai daugiausia šios revoliucijos įvykių ir nuotaikų atspindys. Net paskutiniųjų gyvenimo metų kūriniuose, parašytuose reakcijos ir imperialistinio karo laikotarpiu ir keliančiuose kitas problemas, neretai pasigirsta 1905-ųjų metų aidai. Tad revoliucijos tema —pagrindinė Br. Laucevičiaus-Vargšo dramų bei apsakymų tema. Dramose "Paskutinė banga", "Pirmieji žingsniai", "Saliamono sapnas", apysakoje "Antras krikštas", apsakymuose "Miške", "Nauji metai", "Prieš audrą" ir kt. rašytojas tarsi metraštininkas užfiksavo visų revoliucijos etapų įvykius, pradedant jos brendimu ir baigiant paralaimėjimo pasekmėmis. Stokodamas nuoseklaus marksistinio klasių kovos supratimo, Br. Laucevičius-Vargšas piešė liaudies revoliucinės kovos vaizdus bei revoliucionierių paveikslus romantiškomis spalvomis. Tipiškus socialinius reiškinius jis dažnai pakeitė atsitiktiniais, neretai nuslysdavo į perdėtą patosą ir deklaraciją. Tačiau, vaizduodamas revoliuciją, nuo svarbiausios linijos rašytojas nenukrypo: revoliucija jam buvo vienintelis proletariato išsilaisvinimo kelias.

Br. Laucevičius - Vargšas su gorkiška aistra nuplėšė kapitalistinės santvarkos kaukę, apnuogindamas tos santvarkos gimdomas socialines bei moralines žaizdas. Jis demaskavo buržuazinės moralės antihumaniškumą ir melagingumą, priešpastatydamas jai liaudies žmonių moralę (dramos "Žmonės", "Gadynės žaizdos"), pasmerkė militarizmą ir šovinizmą, propagavo internacionalines idėjas. Rašytojas, veikiamas Gorkio, o kartais ir sekdamas jo kūriniais, ypač dažnai vaizdavo visuomenės "dugne" atsidūrusius deklasuotus žmones ("apsakymai "Aukos", "Katorgininkas" "Galvočius"). Šios tematikos jo kūrinių pagrindinė tezė — į nusikaltimus žmogų pastumia aplinka, socialinė nelygybė, neteisybe paremta santvarka.

Br. Laucevičius - Vargšas kūrė dažniausiai skubėdamas atsiliepti į aktualius revoliucinės agitacijos uždavinius, tenkindamas savivieklininkų scenos ar periodikos poreikius. Revoliucinių kovų dienomis šie kūriniai atliko svarbų socializmo idėjų skleidėjo, agitatoriaus ir liaudies revoliucinės sąmonės žadintojo vaidmenį. Ir tai sudaro Br. Laucevičiaus - Vargšo ir jo literatūrinio palikimo reikšmę.

V. Vanagas

"Tiesa", rugsėjo 19 d.

Mažųjų žemės ūkių padėtis tikrai pražutinga

"Gyvendami miestuose ir nesusidurdami su mažųjų žemės ūkių savininkais, veikiausia nei nežinome, kokioje pražūtingoje padėtyje tie ūkiai dabar randasi.

Senatorius Geo. McGovern iš agrikultūrinės South Dakotos valstijos, kalbėdamas apie farmerius Washingtone, pasakė, kad šiuo metu farmerių buitis pasidarė taip skurdi, kokios nebuvo per pastarąjį dešimtmetį.

1947 metais farmerių metinės pajamos siekė 19 bilijonų 5 milijonus dolerių, o 1964 metais besiekė 12 bilijonų 6 milijonus dolerių, pajamos sumažėjo 35.3 procentais. Tuo pačiu metu bendros šalies pajamos pakilo nuo 262 bilijonų iki 484 bilijonų dolerių arba 84.7%.

Žemės ūkio skolos dabar siekia 36 bilijonus dolerių. Tai aukščiausios skolos, kokias farmeriai yra turėję, ir tos skolos nuolat auga.

Skolos padidėjo 50%

Kongresmanas Archer Nelson, taipgi iš agrikultūrinės Minnesotos valstijos, nurodo, kad metinės farmerio pajamos yra $913 mažesnės kaip ne farmerių. Per pastaruosius ketverius metus farmerių skolos padidėjo 50 proc. Mažieji žemės ūkio savininkai, nebegalėdami bankams atmokėti užtrauktų skolų, priversti savo ūkius palikti ir kitur darbo ieškoti. Apskaičiuojama, kad iš dešimties mažųjų žemės ūkių savininkų beliko farmeriais tik trys.

Kai Naujoji dalyba buvo paskelbta Washingtone 1933 metais, tuo metu buvo 6 milijonai žemės ūkių, o šiuo metu beliko pusketvirto milijono. Numatoma, kad netrukus gali belikti pusantro milijono žemės ūkių.

Naikina šeimyninius ūkius

Kongresinio agrikultūros komiteto pirmininkas Harold Cooley susirūpinusiai šių metų pradžioje pareiškė, kad tokia padėtis veda "prie sunaikinimo šeimyninių farmų sistemos Amerikoje." Stambieji farmų savininkai (daugiausia korporacijos) laipsniškai sugrobia mažųjų šeimyninių žemės ūkių turtą. Šiuo metu apie pustrečio milijono mažųjų žemės ūkių nepadaro nei po $10,000 metinių pajamų, iš kurių tenka visai šeimai pragyventi ir savo farmos metines išlaidas padengti. Tokios šeimyninės farmos laipsniškai pereina didžiųjų žemės savininkų (korporacijų) nuosavybėn.

Šeimyniniu farmerių skaičiaus mažėjimas kartu paliečia ir mažuosius biznierius. Mat, stambieji žemės ūkio savininkai mažai besinaudoja mažaisiais biznieriais. Įvairią mašineriją ir kitus žemės ūkiui naudingus dalykus jie užsisako iš stambiųjų firmų Chicagoje ir kituose miestuose. Laipsniškai mažieji miesteliai, besiverčią iš žemės ūkiui patarnavimo, virsta "vaiduokliniais miesteliais" (ghost towns), kaip ir daugelis angliakasyklų miestelių. Jaunesnio amžiaus gyventojai tuos miestelius apleidžia, pasilieka seneliai ir bobutės.

Išveja 20 milijonų žmonių

Sunku pasakyti, kas bus ateityje, kuomet dar milijonas kitas farmų gali bankrutuoti. Ateitis tamsi. Manoma, per keletą metų gali apie 20 milijonų žmonių patraukti į miestus.

Automatija neaplenkia ir farmerių. Stambieji žemės savininkai gali įsitaisyti geriausią mašineriją ir tuomet su mažu darbininkų skaičiumi gali savo žemę apdirbti.

Valdiškieji rateliai, kaip atrodo, visai mažai tuo opiu farmerių klausimu tesirūpina. Jie mano, kad vienas farmerių trečdalis, o gal pusė gali pilnai aprūpinti amerikiečius žemės ūkio produktais. Bus mažiau produktų, stambieji farmeriai galės daugiau sau pelnų pasidaryti, kuomet farmerių produktų kainos bus aukštai iškeltos. Tada bus patenkinti tiek pramonės savininkai, tiek farmų savininkai. O darbo žmonių reikalai jiems yra svetimi. Jeigu bedarbių gretos dar daugiau padidės, bus daugiau pigios darbo jėgos stambiesiems farmų savininkams. Taip jie protauja, taip jie riša savo problemas, kad tik daugiau pelnų sau pasidarytų.

Trys farmerių klasės

Farmeriai pasidalina į tris grupes: stambieji, vidutiniokai ir skurdžiai. Pastarieji tirpsta kaip pavasarį sniegas. "Nekapitalistinis" šeimyninis žemės ūkis laipsniškai pereina bankų ir kitų korporacijų nuosavybėn. Kapitalistinė sistema sugeria šeimos valdomas "nekapitalistines" farmas.

Neseniai teko išsikalbėti su keletu lietuvių buvusių farmerių. Prie dabartinių aplinkybių, jie sako, niekaip neapsimoka mažą farmą tinkamai išlaikyti, kuomet niekaip negalima savo ūkio produktų išparduoti, kuomet tenka skurdžiai verstis. Kas kita didžiajam ūkiui, kuris turi priemones savo produktus lengvai pristatyti, kur reikia, ir gauti geresnį atlyginimą. Daugeliui mažųjų žemės savininkų taip ir tenka atsisveikinti su savo farmomis.

Kapitalistinė sistema yra priešas ir išnaudotojas tiek darbininkų, tiek mažųjų žemės ūkio savininkų. Monopolistinis kapitalas, kaip tas šimtakojis slibinas, grobia, kiek tik pajėgia.

Beliks 3 procentai

Technokratija dominuoja farmerių buitį. Naujoji mašinerija jau išmetė iš darbo 75% žemės ūkio savininkų. Viena naujoji vatos rinkimo mašina padaro tiek, kiek pirmiau padarydavo 50 darbininkų. 35% farmerių (stambieji farmeriai) padaro 87% visos žemės ūkio gamybos. Kiti 65% farmerių (smulkieji farmeriai, neturį naujausios technikos) tepadaro tik 13% visos žemės ūkio gamybos. Todėl ir manoma, kad mažieji farmeriai nebereikalingi, jie turį išnykti.

Kaip smarkiai nyksta mažieji farmeriai, parodo dar štai kas: 1935 metais žemės ūkyje dirbo 18% Jungtinių Valstijų gyventojų, o 1965 metais beliko tik 7%. Už kelių metų pakaks tik 3%.

Tai štai kaip sparčiai didžiosios korporacijos "kolektyvizuoja" visą Amerikos žemės ūkį, laipsniškai sunaikindamos visą smulkųjį žemės ūkį.

J. Gasiūnas

CIGARETĖS IR ŠIRDIES LIGOS

East Orange, N. J. —Čionai Veteranų ligoninėje gydytojai ištyrinėjo 1,372 nuo širdies ligos mirusių žmonių kūnus. Jie surado, kad cigarečių rūkymas prisideda prie širdies ligų platinimo.

GIMTAJAME KAIME

Upeliukai mažyčiai
Skamba, kur tik eini,
O prie jų prisiglaudę,
Šnara karklai leini.
Šnara jie apie laimę,
Ir tau gera, smagu.
Kur tik eisi — sutiksi
Daug puikiausių draugų.

Albertas Svetavičius
VIII klasės mokinys
Varėnos rajonas
Rudnios vidurinė mokykla

PIONIERIAI

Pasiryžo pionieriai
Rinkt metalo laužą:
Tegu naujos staklės žėri,
Žėri, tviska, gaudžia!
Prakaitavo, dirbo uoliai,
Susibraižė delnus,
Ir metalo šie darbštuoliai
Turi visą kalną!
Pasiryžo pionieriai
Mokytis geriausiai:
Tai nuo šios dienos kiekvie-
Penketus tik gausim! [nas
Rašė, mokėsi, skaičiavo
Jie kiekvieną dieną.
Ir po to daugiau negavo
Dvejeto nė vieno!

Rimantas Vanagas
Anykščiai
J. Biliūno vid. mokykla

GULBĖS

Vakaras pražydo tulpių
Ugnele skaidria.
Tartum sniegas baltos gulbės
Plauko ežere.
Dega žaros—rausvos tul-
Vakare smagu. [pės—
Tartum sniegas baltos gul-
Supas ant bangų. [bės

Bronius Ribokas
Anykščių rajonas
Viešintų vid. mokykla

Atsisveikinant su Arteku

Kaip greitai prabėgo dienelės
Arteke, prie jūros bangų.
Ir kartą kiekvienas pajutom,
Kaip mums išsiskirti sunku...

Mes niekad užmiršt negalė-
Draugų ir vadovų žvalių, [sim
Jūružės ūžimo galingo,
Kalnynų ir palmių žalių.

Dalia Sakalauskaitė
VII klasės mokinė
Plungės rajonas
Rietavo vid. mokykla

Kai kurie faktai apie JAV-jas

Rašo **Filipas Bonoskis**

Ar gali būti, kad Amerika tėra vien tik "neoninės džiunglės", kaip pasakė vienas rašytojas, ar kad jos miestai, išsidėstę nuo vandenyno iki vandenyno it cirkai, kaip neseniai pasakė vienas pagarbus senatorius, netinką žmogaus gyvenimui, iš kurių šeimos bėga į priemiesčius, vos tik jiems tai leidžia ekonominė padėtis? Ar Amerika tėra tik šalis, kur klesti smurtas, skubėjimas ir seksualinis paklaikimas, kur paplitęs narkotikų ir svaigalų vartojimas, kur skyrybų beveik tiek pat, kiek vedybų, ir nedaug vaikų teužauga pas tikruosius savo tėvus? Argi Amerika tik šalis, kur vienas iš dešimties tampa protiniu ligoniu, kur negrai persekiojami elektrinėmis gyvulių lazdomis ir piudomi policijos šunimis, kur visi "spalvotieji" gyventojai laikomi visuomenės "rūsyje"? Kur sulaukusieji ilgo amžiaus yra pasmerkti, tarsi senatvė būtų moralinė blogybė, silpnumas ar net nusikaltimas? Kur politika yra nešvarus žodis ir kur biznieriaus valdininkui duodamas kyšis yra veiksmingiausia mainų forma? Kur didžiulės lošėjų ir gangsterių "šmėklinės vyriausybės" egzistuoja šalia oficialiosios valdžios ir "tvarko" reikalus miestuose bei valstijose šventvagiškoje sąjungoje, o merai ir gubernatoriai dažnai gauna didesnį atlyginimą iš gangsterių, kuriuos jie gina, negu jų algos, mokamos už tiesiogines jų pareigas? Ar Amerika tik šalis, kur sifilis tapo paauglių liga, ne nykstanti, bet plintanti, kur prostitucija apima ne tik "neturtingas merginas", bet ir vidutines buržuazijos merginas ir moteris, kurios griebiasi šio verslo, kad galėtų nusipirkti dar vienus kailinius ar išlaikyti namus užmiestyje?

Ar visa tai — dar daugiau — būdinga Amerika?

Negalima viso to nuneigti šiandieniniame Amerikos gyvenime. Tereikia tik perversti eilę Amerikos laikraščių, kurie ne tik atskleidžia šiurpią Amerikos gyvenimo pusę, bet patys palaiko korupciją, nes jie "parduoda" naujienas, pardavinėdami pakrikimą kiekvienam, kas smalsus. Jie tuo didžiuojasi. Jie net filosofuoja apie tai, tvirtindami, kad blogis įgimtas visiems žmonėms ir kad dorovė tėra tik iliuzija.

Tačiau yra kita Amerika, ir didžios nacijos paveikslas būtų iškreiptas ir neteisingas, jeigu apie ją būtų nutylėta. Tai Amerika, kurios liaudis paveldėjo beveik prieš 200 metų įvykusios išvaduojamosios revoliucijos tradicijas ir kurios ryškūs žiburiai nušvietė pasaulio horizontą naujais laisvės ir demokratijos pažadais prislėgtai Europai.

Tai Amerika, kuri suklestėjo iš liaudies darbo — sukūrė civilizaciją, kuri daugelyje naujų sričių ir įvairiomis kryptimis pramynė naujus takus, pradedant masinės gamybos metodo įvedimu pasaulyje ir baigiant naujų ir stiprių vaistų atradimu, pašalinant nuo žemės tokią rykštę, kaip poliomielitas.

Tai šalis, kurios darbo žmonės pasauliui davė Gegužės Pirmąją, Tarptautinę moters dieną ir išaugino daug demokratinių bei revoliucinių mąstytojų pasauliniam laisvės arsenalui.

Tai šalis, kurios darbo kūrė pasaulinės svarbos literatūrinę kultūrą. Šios kultūros centrinis dėmesys buvo ir tebėra nukrypęs į demokratinę pažangą ir žmonijos tobulinimą.

Tai šalis, kurios darbininkų klasė turi turtingą kovos patirtį, tvirtai stovi pažangos ir demokratijos pozicijose, nors jos vadovai ir klysta. Šios darbininkų klasės laukia didelė ateitis.

Tai šalis, kur demokratijos supratimas įsiskverbęs į visus gyvenimo aspektus, į liaudies psichologiją ir taip tvirtai laikomas įsitikinimų bei vertės mastu, kad kiekviena vyriausybė turi atsižvelgti į šį reikšmingą faktą, kada savo šalyje ar užsienyje rezga prieš liaudį sąmokslus, prieštaraujančius giliai įsisaknijusioms demokratinėms koncepcijoms.

Tai šalis, kurios liaudis atmetė makartizmą, o kada susidūrė su goldwaterinio fašizmo grėsme, irgi masiškai jo atsisakė.

Tai šalis, kurios liaudis nekentė Hitlerio ir ryžtingai kovojo prieš jį, kurios liaudis niekina Franką. Tai šalis, kurios liaudis yra draugiška, atvira, tiesiaširdė, optimistiška, gabi, drąsi, kuri trokšta bičiulystės su socialistiniu pasauliu ir kuri nori draugiškai lenktyniauti su juo, kad įsitikintų, kuri sistema gali pateikti daugiau gėrybių vidutiniam žmogui.

Tačiau kartu tai šalis-milžinas, kurią dažnai kaip Guliverą laiko prie žemės nematomi raiščiai, apraizgyti apie jo kūną, kol jis giliai miegojo, pasitenkinęs savo turtais, kada jis gulėjo apsvaigęs nuo svajonių turėti kuo daugiau geresnių automobilių, daugiau televizorių, daugiau pramogų, didesnių namų ir kelionų į Mėnulį.

Tai pagaliau šalis, kuri toleruoja savo kapitalistus todėl, kad ji dar tiki, jog gabus žmogus užsidirba turtus ir vertas tų turtų, kuriuos užsidirba. Tai, kad paprastas amerikietis nemato, jog šis reiškinys gimdo skurdą, nusikaltimus ir karo grėsmę, paaiškinama istorinėmis aplinkybėmis, kurių jis dar negali suvokti.

Tačiau kada jos patirtis ir jos patirties supratimas sutampa, Amerikos liaudis dabar, kaip ir praeityje, pasirenka laisvės ir demokratijos kelią.

Lietuvoje viešint didelei pažangiųjų Amerikos lietuvių grupei, "Tiesos" redakcijoje įvyko spaudos konferencija, kurioje svečiai iš užsienio papasakojo apie pažangiųjų lietuvių veiklą. **Nuotraukoje:** spaudos konferencijos metu kalba J. Gasiūnas.

S. Zavis

Antroji mūsų kelionės dalis Europoje

Nors tarybinis traukinys iš Leningrado į Vilnių buvo visame kame geriausias Europoje, kuriais mums teko važiuoti, bet bėgo palyginamai lėčiau negu traukiniai Vakarų Europoje. Pasiekti Vilnių ėmė daugiau kaip 12 valandų laiko.

Mūsų viešnagės Lietuvoje aprašymas tilpo "Laisvės" Nr. 60, liepos 30 d., tad dabar tęsiu savo kelionę nuo apleidimo Vilniaus.

Iš Vilniaus leidomės Minsko link. Jau buvo pavakaris, bet kolei sutemo, dar galėjome gėrėtis vaizdais ir tėmyti pravažiuojamus kolūkius, miestelius ir vietomis didesnius ir mažesnius fabrikus. Šis kelio ruožtas atrodė gyvesnis ir pažangesnis.

Vaizdas Minsko stotyje

Pasiekėm Minską jau po 10 val. vakaro. Čia turėjome persėsti į traukinį Varšuvos link, bet traukinio turėjome laukti porą valandų.

Minsko geležinkelio stotis didelė ir prisigrūdusi pilna žmonių, daugiausia kolūkiečių. Žmonės daugiausia apsirengę darbiniais drabužiais ir vežasi su savim po vieną, du ar tris maišus, prikimštus ko tai. Dvi didelės laukimo salės užipldytos žmonėmis, ryšuliais ir maišais. Stotyje keli skirtingi bufetai ir užkandinės.

Tokioje didelėje stotyje ir švara nepavyzdinga. Atsižvelgiant į tai, kad Minskas laike karo liko tik pelenų krūva, dabar gi miestas pilnai atstatytas ir gerokai praplėstas.

Apleidus Minską po 12 val. naktį, pasiekėm Brestą prieš 7 val. ryte. Čia rubežius, muitinė, mainymas traukinio ratų ir perdavimas traukinio Lenkijos geležinkeliečiams ėmė arti dviejų valandų laiko. Čia taipgi muitinėje atsiėmėm įvažiuojant sulaikytus savo daiktus.

Varšuvoje

Varšuvą pasiekėm gerokai prieš pietus. Turėjom visą dieną laisvo laiko. Bagažą palikom stoties saugykloje, o patys leidomės į miestą.

Varšuvą laike karo buvo sulyginta su žeme, todėl dabartinė Varšuva yra naujas miestas, bet vis tiek yra grynai europietiškas miestas. Namai nors ir nauji—vis tiek europietiškos architektūros, išskiriant Tarybų Sąjungos dovaną — Kultūros ir Mokslo rūmus, kurie dominuoja visą Varšuvą savo aukščiu ir tipiška maskvine klasikine architektūra.

Miesto gatvės — išilginės ir skersinės — visos labai plačios ir tiesios.

Žmonių ir važiuotės judėjimas mieste gana gyvas. Švara visur pavyzdinga. Žmonės apsirengę europietiškai, gražiai. Šalia Maršalkovskos gatvės didelis parkas su daugybe akmeninių stovyklų, vaizduojančių alegorines ir tautiškas idilijas. Kitam gale parko aikštėje stovi gražus modernus paviljonas, dengiantis nežinomo kario kapą, ant kurio dega amžina ugnis, negestama ugnis ir du kareiviai ten visada stovi sargyboje. Priėjau vieną nemažą bažnyčią, kaip tai išlikusią karo nesugriautą. Užėjau į vidų. Viduje nieko ypatingo, tik šalia šventųjų paveikslų ir stovylų yra keletas ir lenkų karalių ir kitų istorinių didikų paveikslų. Prie vieno iš septynių altorių ant pat tako patėmijau gulint viso kūno ilgiu moteriškę. Maniau, gal apalpusi. Priėjau arčiau, nagi žiūriu, kad ji kryžium guli ir viena ranka rožančių varsto. Turbūt buvo didelė nusidėjėlė.

Krautuvių langai dideli, moderniški.

Lietus ir čia kliudė platesniam susipažinimui su miestu.

Atstatymu Varšuvos lenkai, matyt, yra užsitarnautai patenkinti, nes jie patys netikėjo, kad jie pajėgs tokį didelį miestą prikelti iš karo griuvėsių.

Oficialios prekių kainos krautuvėse beveik tokios pačios kaip ir visur kitur Europoje. Bet kadangi Europoje, gal visur, veikia juodoji rinka, tai tik pagyvenęs ten ilgesnį laiką gali sužinoti, kur ir kaip gali pirkti pigesne kaina.

Diena Varšuvoje prabėgo labai greit ir turėjome skubintis į traukinį važiavimui į Vieną, Austrijoje.

Iš trumpų pasikalbėjimų su sutiktais lenkais, sunku buvo gauti konkrečių informacijų apie jų gyvenimą bei žmonių santykius su valdžia. Žmonės gyvena pavalgę, apsirengę ir pastoges turi. Abelnas įspūdis patenkinantis.

Varšuvą apleidom temstant.

Pietvakarinė Lenkijos dalis kalnuota, bet nakties laiku važiuojant, neteko gamtos grožiu gėrėtis.

Nors Čechoslovakija nebuvo mūsų maršruto sąraše, bet kad pasiekti Austriją, turėjome ir per ją skersai važiuoti.

Vidurnaktį, privažiavus Čechoslovakijos rubežių, prikėlė mus iš miego rubežiaus ir muitinės darbuotojai. Keturi šešiapėdžiai uniformuoti vyrai, nei vienas angliškai nekalba, tik kartotinai rėkia: "Passport — passport! Viza—viza, money!" Visur kitur rubežiaus darbuotojai mandagūs, žmoniški, o čia tai, rodos, kokie tai netašyti kerdžiai.

Nors nakties laiku nematėm, kaip Chechoslovakija atrodo, bet skonis pas mus jau pasiliko neigiamas. Išaušus, ryte, mes jau riedėjom Austrijos lygumomis. Ant rubežiaus tik pasportus akimis permetė, ir viskas.

Austrijos vaizdas

Austrijos ūkiai atrodo labai tvarkingi. Ūkininkų stubos iš ružavų plytų su rusvais koklių stogais. Kiti pastatai irgi daugumoje plytiniai. Atrodo, kad Austrijoje mūrininių medžiagų statybai yra apsčiai. Čia irgi, matyt, lietaus rykštė smarkiai plakė. Dunojaus upė išsiliejusi, artimos žemumos plačiai užlietos.

Pats Vienos miestas, kiek jo mums teko matyti, išsidėstęs ant Dunojaus vakarinio kranto, aukštumoje, vandens nepasiekiamas. Vieną pasiekėm anksti ryte.

Važiuojant per miestą pastebėjom keletą auto mašinų, papuoštų gyvų gėlių garliandomis ir vainikais. Mes manėm, kad tai vestuvininkai, bet kadangi jų pradėjom matyti daugiau ir daugiau, tai pasiteiravus sužinojom, kad čia esama ko kito. Mat, buvo pirma diena Sekminių, kurias čia švenčia tris dienas, kaip kad seniau buvo Lietuvoje. O per Sekminių šventes bažnyčiose dirmavoja jaunuolius.

Visi jaunuoliai pasipuošę kaip jaunavedžiai, važiuoja papuoštais vežimais į bažnyčią. Prie bažnyčių virtinės jų.

Tas kermošius tęsėsi visas tris dienas.

Sekmadienį ir pirmadienį visos krautuvės uždarytos. Mūsų moterims nėra kas veikti. Diena graži, tai nutarėm važiuoti pamatyti Schonbrum karališką palocių (dabar muziejų).

Pats palocius iš lauko pusės nėra įspūdingas, bet labai didelis parkas aplinkui jį, tai jau tikrai žavingas. Palociuje dabar niekas negyvena, išskiriant kai kuriuos sargus. Aptarnaujantis personalas gyvena gretimuose pastatuose. Parkas pilnas žmonių. Į palocių-muziejų įėjimas 28 c. asmeniui.

Skirtumas tarp Žieminio palociaus Leningrade ir čia yra tame, kad didžiuma kambarių nedidukai, tik keletas didesnių, ir viena didoka salė, kuri istoriškai yra žinoma kaip posėdžių salė Vienos Kongreso 1814 metais. Po sumušimo Napoleono, imperatoriai Austrijos, Rusijos ir Vokietijos čia posėdžiaudami sudarė šventąją sąjungą išrišimui karo reikalų "krikščioniškais taikos palaikymo principais." Vyriausia žvaigždė to kongreso buvo Rusijos caras Aleksandras Pirmasis.

Kaip kad dekoravimu ir puošimu Žieminio palociaus daugiausia rūpinosi carienė Katerina Didžioji, taip Vienos Schonbrunno palociaus dekoravimu rūpinosi ir stilių nustatė imperatorė Marija Theresa.

Visos palociaus dekoracijos pasižymi tuo, kad šalia karališkos giminės portretų ir kitų paveikslų, šviesaus fono sienos ir lubos išauksuotos meniškais braižiniais. Sakoma, kad ant sienų to palociaus kaba keletas desėtkų tonų gryno aukso! Austrijos imperatoriai buvę tos nuomonės, kad auksas ant palociaus sienų esąs saugiausia vieta.

Imperatoriaus Francis Joseph, paskutiniojo, gyvenamieji kambariai labai kuklūs. Jis buvęs didelis šykštuolis, tad ir prabangos nemylėjęs. Miegamasis jo kambarys nedidukas ir lova, kurioje jis mirė, visai paprasta, plebiška.

Karališkos sargybos kareivinių dalis paversta į mokyklą, o dalis į restoraną, kuriame vaišinasi lankytojai parko ir palociaus.

Grįžtant į viešbutį, paprašėm taksio vairuotoją, kad nuvežtų mus į Šv. Stepono katedrą, kurioje buvo karūnuojami Austrijos karaliai. Katedra yra Vienos įžymybė. Kaip kad garsioji Vienos opera, taip ir katedra laike antrojo pasaulinio karo buvo pusėtinai apgriauta. Teko nugirsti, kad per amerikiečių geraširdystę jos abi tapo atstatytos pirmiausiame jų grožyje. Vienas galas katedros dar ir dabar pastoliais apraizgytas. Sako, kad austrijiečiai esą labai dėkingi amerikiečiams už tai.

(Bus daugiau).

Lotynų Amerikos šalių pramonės gamyba

Dabartiniame nacionalinio išsivadavimo judėjimo etape Lotynų Amerikos šalyse ypač svarbią reikšmę įgauna kova už ekonominį nepriklausomumą. Didelį vaidmenį, siekiant šio tikslo, vaidina industrializavimas. Visoje Lotynų Amerikoje pramonė išvystyta palyginti dar silpnai. Šio kontinento lyginamasis svoris kapitalistinių šalių gyventojų skaičiuje sudaro 11% o jo lyginamasis svoris pasaulinėje kapitalistinėje pramonės produkcijos gamyboje siekia tik 5 proc.

Daugiau kaip trečdalis gyventojų gyvena stambiausioje kontinento šalyje —Brazilijoje, apie du trečdaliai — Brazilijoje, Meksikoje ir Argentinoje. Brazilijai tenka 40—45% visų Lotynų Amerikos šalių pramonės bendrosios produkcijos; Brazilijai, Argentinai, Meksikai ir Čilei — apie 75 proc. Pastarųjų šalių ekonomika yra agrarinio - industrinio pobūdžio, o likusiose šalyse pramonė, ypač apdirbamoji, išvystyta silpnai.

Pagal pramonės išvystymo lygį Lotynų Amerika žymiai pralenkė Azijos ir Afrikos šalis. Bendras is samdomąjį darbą dirbančių žmonių skaičius Lotynų Amerikoje sudaro daugiau kaip 50% visų gyventojų, arba trečdaliu daugiau, negu Azijoje, ir 3 kartus daugiau, negu Afrikoje.

Per pastaruosius dešimtmečius, ypaš šeštojo dešimtmečio pabaigoje, svarbiausiųjų Lotynų Amerikos šalių ekonomikos struktūroje įvyko esminiai poslinkiai, kurie pasireiškė fabrikų ir gamyklų pramonės augimu, gamybos stambinimu ir specializavimu, gilesniu darbo pasidalijimu, gamybos priemonių gamybos plėtimu. Pagal pramonės augimo tempus 1955—1962 m. laikotarpiu Lotynų Amerika pralenkė kapitalistinį pasaulį aplamai, tame tarpe ir JAV, atsilikdama tik nuo Japonijos, VFR ir Italijos. Ypač sparčiais tempais vystėsi apdirbamosios pramonės šakos; pvz., jeigu Argentinos, Brazilijos, Meksikos, Čilės, Venesuelos, Kolumbijos ir Peru bendrasis nacionalinis produktas 1950—1960 m. laikotarpiu padidėjo 55 proc., tai apdirbamosios pramonės produkcija išaugo 95%. Apdirbamosios pramonės lyginamasis svoris visų Lotynų Amerikos šalių bendrajame nocionaliniame produkte —1950-1963 m. laikotarpiu padidėjo 18%.

Esminiai poslinkiai įvyko ir apdirbamosios pramonės struktūroje. Jeigu 1949 metais "tradicinėms" pramonės šakoms — tekstilės ir maisto — teko 50% visos pramonės produkcijos vertės, tai 1961 metais — jau tik 35%. Palyginti sparčiai ėmė vystytis naujos šakos, tame tarpe sunkioji pramonė, kuri vystėsi spartesniais tempais, negu lengvoji pramonė. Jeigu 1953—1963 m. laikotarpiu vidutinis metinis lengvosios pramonės augimo tempas sudarė 4%, tai sunkiosios pramonės — 8 procentus.

Iki antrojo pasaulinio karo Lotynų Amerikos šalyse praktiškai nebuvo, 0 1962 metais čia jau buvo 44 metalurgijos gamyklos, kurios gamino 2,900,000 tonų ketaus ir 5,800,000 tonų plieno. Palyginti sparčiais tempais vystosi iš metalo apdirbimo pramonė; jos produkcijos apimtis 1958—1962 m. laikotarpiu išaugo daugiau kaip 30%. Lotynų Amerikoje dabar gaminami ne tik buitiniai elektros prietaisai, radijo imtuvai, televizoriai, siuvamosios mašinos, bet ir elektros generatoriai, hidrauliniai presai keliamieji-transporto mechanizmai, kelių-statybos įrengimai, vagonai, automobiliai, įrengimai tekstilės, maisto, celiuliozės - popieriaus pramonei ir t. t. Palyginti išvystyta šaka yra automobilių gamyba. Pvz., Brazilijos automobilių pramonė dabar užima 9-tą vietą kapitalistiniame pasaulyje; Argentinos automobilių pramonė gamina 28 markių lengvuosius automobilius ir 19 markių sunkvežimius.

Svarbūs techninės pažangos veiksnys yra didėjantis cheminės pramonės vaidmuo. 1958—1962 m. laikotarpiu chemijos pramonės produkcijos apimtis padidėjo beveik 40%. Chemijos gaminiai sudaro 12% visos Lotynų Amerikos pramonės produkcijos. Ypač sparčiais tempais chemijos pramonė vystoma Argentinoje, Brazilijoje, Meksikoje, Kolumbijoje, Venesueloje, Peru, 1962 metais Lotynų Amerikos šalyse veikė 62 naftos perdirbimo gamyklos: joms teko 13.2% visų kapitalistinių šalių naftos perdirbimo galingumų.

Nepaisant palyginti spartaus industrinio vystymosi, rimta Lotynų Amerikos šalių pramonės problema tebėra darbo našumo kėlimas, gamybos kaštų mažinimas. 1955—1960 m. laikotarpiu produkcijos gamyba, skaičiuojant vienam dirbančiajam, apdirbamojoje pramonėje sudarė vidutiniškai 1.2 tūkst. dol. per metus, kai tuo tarpu JAV —8.5 tūkst. dol. Esant didesniems gamybos kaštams, aukštesnės ir Lotynų Amerikos šalių pramonės produkcijos kainos.

Vystantis industrijai, didėja gamybos ir kapitalo koncentracija. Didžiausia gamybos ir kapitalo koncentracija Argentinoje, Brazilijoje, Čilėje, Meksikoje, Kolumbijoje, Venesueloje, Urugvajuje. Pagal dirbančiųjų koncentraciją Lotynų Amerika artėja prie labiausiai išsivysčiusių pramoniniu atžvilgiu šalių. 27 proc. visų Lotynų Amerikos pramonės - prekybos kompanijų koncentruoja apie 86% akcinio kapitalo.

Kylant kapitalo ir gamybos koncentracijos lygiui, Lotynų Amerikos šalyse vis labiau įsigali monopolistinė buržuazija, kuriasi finansinė oligarcrija. Argentinos, Brazilijos, Meksikos, Čilės pramonininkai, plėsdami eksploatacijos sferą, pradėjo eksportuoti kapitalą į kaimynines Lotynų Amerikos šalis.

Augant pramonei, Lotynų Amerikos šalyse gausėja darbininkų klasė, darbo jėga koncentruojasi stambiose įmonėse. Daugiau kaip du penktadaliai proletariato (daugiau kaip 13,000,000 žmonių) sudaro darbininkai, dirbantieji pramonėje, statyboje ir transporte.

Kaip žinoma, Lotynų Amerikos šalys nuo seno yra viena iš svarbiausių užsienio kapitalo ekspansijos zonų. Pastaruoju metu ypač sparčiai auga užsienio kapitalo įdėjimai į šių šalių apdirbamąją pramonę. Tokiose pramonės šakose, kaip chemijos, automobilių, Traktorių gamybos, aliuminio, radiotechnikos pramonė ir kt., užsienio kapitalas užgrobė viešpataujančias pozicijas; pvz., Brazilijoje 10 iš 11 automobilių gamybos kompanijų kontroliuoja užsienio kapitalas. Kapitalo įdėjimai į apdirbamąją pramonę dabar sudaro 50 proc. visų JAV tiesioginių investicijų Argentinoje, Brazilijoje, Meksikoje ir irUrugvajuje. Stambius kapitalus Lotynų Amerikos apdirbamojoje pramonėje investuoja VFR, Prancūzijos, Italijos, Švedijos, Anglijos, Olandijos ir Japonijos monopolijos.

Lotynų Amerikos pramonė dar jauna, yra formavimosi stadijoje, tačiau jau patiria daugelį senų kapitalizmo ligų, pirmiausia—nepakankamą gamybinių pajėgų apkrovimą. Kai kurioms šakoms trūksta kapitalų, kitos tik dalinai apkrautos. Nepakankamas įmonių apkrovimas didina nedarbą. Ypač neigiamai Lotynų Amerikos šalių ekonomikos vystymąsi veikia užsienio monopolijų viešpatavimas, grobuoniškas šių šalių gamtos turtų plėšimas.

Iš "Žemės Ūkio"

Dainuoja Kauno Politechniko s Instituto choras "Jaunystė."

CLEVELAND, OHIO

Parengimas

LLD 22 kuopa rengia rudeninį pažmonį, kuris įvyks šeštadienį, spalio 23 dieną, LDS klubo svetainėje, 9305 St. Clair Ave.

Komisija rūpestingai ruošiasi, kad visus ir visas patenkinus. Turėsime skanaus maisto ir tinkamo išsigėrimo. Kviečiame atsilankyti vietinius ir iš apylinkių. Parengimo pradžia 5 val. vakaro. Jeigu kas turite kokių dovanėlių, tai malonėkite atnešti. A. S.

Los Angeles, Cal.

Kaip anksčiau buvo pranešta, sekmadienį, spalio 24 d., įvyks sambūris su pietumis pažangios spaudos paramai, Danish Hall, 1359 W. 24th St., Los Angeles.

Įvykis bus svarbus ir įspūdingas. Svarbus tuo, kad jo pelnas teks mūsų spaudai, kuri mus šviečia ir teikia teisingas žinias, ypač dabartiniame audrų sūkuryje, gręsiančiame žmonijos sunaikinimu.

Be jūsų paramos ši spauda negalėtų egzistuoti, o be jos, paskęstume bulvarinės spaudos melų bedugnėje. Parengimas įspūdingas bus tuo, kad šį daug lemiantį sąmojų finansuoja kultūringa, kilnios sielos asmenybė, ką patirsite tik atsilankę. Turėsime tik iš Lietuvos grįžusį kalbėtoją K. G. Urniežių, kuris gyvu žodžiu pateiks mums žinių apie mūsų seną tėvynę, jos progresą ir naujoves..

Jei laikas leis, bus proga ir kojas pamiklinti.

Tad nepraleiskite taip retos ir puikios progos. Dėl įvairumo ir medžiagiškos šio kiltingo pobūvio nepagailėkite dovanėlių.

Visus kviečia LLD 145 kp. rengimo komisija. SFS

Lietuvos kalbininko darbas —čekų leidinyje

Čekoslovakijos mokslų akademijos leidžiamas slavų filologijos žurnalas "Slavia" išspausdino Vilniaus pedagoginio instituto lietuvių kalbos katedros vedėjo docento V. Grinaveckio darbą "Kirčio atitraukimas ir nukėlimas lietuvių kalbos tarmėse". Autorius nagrinėja lietuvių kalbos kirčiavimo klausimus, turinčius didelės reikšmės lyginamajai ir slavų kalbotyta".

MIAMI, FLA.

Spalio 6 ALDLD 75-ta kuopa surengė pietus, Žemaitės 120-ties metų gimtadienio paminėjimui prakalbėlę ir koncertėlį. Pelnas buvo "Vilnies" paramai.

Publikos susirinko gerokai virš šimto. Laikraščiui surinkta apie 115 dolerių ir parengimas buvo sėkmingas. Plačiau nekartosiu todėl, kad, kaip amerikonai sako, buvo tiktai "routine" Nuo pietų pelnas buvo apie 70 dol., ir apie 45 dol. aukų. "Vilnyje" tie skaičiai tilps tiksliau. Gaspadinėms: Kanserienei, Šukaitienei, Milerienei, Žekonienei ir Gabrėnienei priklauso didžiausias ačiū. Taipgi ačiū kuopos pirmininkui Kanseriui ir Aido choro pirmininkui Jonui Thomsonui už jų pirmininkavimą ir už surengimą šios pramogos.

Aido choro, vadovybėj Jono Veličkos, atlikta programa buvo trumpa, sklandi ir turininga. Jonas veda chorą drausmingai ir artistiškai. Bile menas, jei jis ko vertas, reikalauja sunkaus darbo ir ištvermės.

Pirmiausia kultūrinę dalį programos atidarė d. Sliekienė. Kad ir trumpai, bet labai tiksliai ir jausmingai nušvietė rašytojos Žemaitės gyvenimą ir jos įtekmę lietuvių literatūroje. Prie prelegentės Sliekienės ant stalo, prieš publiką, stovėjo Žemaitės paveikslas. Ji buvo apsigaubusi kaimietiška skepetaite ir ramiai, lyg gyva, žiūrėjo į publiką.

Paveikslą piešė d. Mitzi Bovinienė. Jai priklauso didelis ačiū už tokį puikų atvaizdavimą Lietuvos garsiausios rašytojos.

Po trumpos prelekcijos prasidėjo dainų programa. Pirmiausia visas choras sudainavo "Ar tu žinai, mano broli". Toliau dainavo choro solistės. Mae Gabrėnienė dainavo "Beautiful Dreamer", Alenutė Mikitienė — "Supinsiu dainužę". Dar ir pora ukrainiečių solistų dainavo savo liaudies dainas. Galutinai visas choras užbaigė programą su "Daug daug dainelių" ir "Gražus miškas".

Chorui publika griausmingai plojo, ypač dainelei "Gražus miškas". Mikitienė sudainavo gražiai, irgi gavo aplodismentų. Mae Gabrėnienė turi labai gražų ir skambų koloratūra sopranо balsą. Iš publikos aplodismentų buvo aišku, kad jinai publiką sužavėjo su savo dainele.

Suprantama muzikos studijavimui ir balso lavinimui nėra ribų. Tačiau reikia turėti ir balsą. Mae jį turi; tik reikia jį dar daugiau lavinti. Bet po vadovybe Jono Veličkos ir su patarimais choro pirmininko Jono Thomsono Mae Gabrėnienė su laiku gali tapti labai gera soliste.

Norėčiau priminti, kad choras turi labai daug draugų ir darbuotojų. Viginai, Birštonai, Thomsonai, Anastazija Paukštienė, Marė Paukštaitienė, Rožė Stevensonienė, Bobelis, Bečienė, Benis Brown ir kiti yra ne tik geri choristai, bet ir nuoširdūs choro rėmėjai.

Gaila, kad vėlesniais laikais Paukštienės marčios Violetos nesimato tarp mūsų. Ji mums labai reikalinga. Ji skambina pianu. Taipgi pasigendame ir Kriaučiūnaitės, muzikos mokytojos. Jei laikas nuo laiko ji galėtų atitrūkti nuo savo profesijos valandai kitai ir paskambint mums pianu, mes jai būtume labai dėkingi.

Koncerto Dalyvis

IŠLEISTA SENIAI PAGEIDAUJAMA KNYGA AMERIKOJE AUGUSIEMS LIETUVIAMS IR VISIEMS AMERIKIEČIAMS

LITHUANIA
Past and Present

Supažindinkite savo vaikus, anūkus ir kitus savo artimus Amerikoje augusius su savo senąja tėvyne. Patarkite jiems įsigyti arba nupirkite jiems knygą.

Lithuania Past and Present

Knyga iš 188 puslapių. Kaina $2.00

TURINYS

Part I: LITHUANIA'S PAST

1. Who Are the Lithuanians?
2. Establishment of the Lithuanian State

Feudal Division of Lithuania

3. Strengthening of the State
4. Growth of Serfdom
5. Economic and Political Decline of Lithuania
6. Decline of Feudalism
7. Lithuanian Culture in the Feudal Era
8. Abolition of Serfdom

The Uprising of 1863

9. Growth of Capitalism in Lithuania
10. Spread of Revoliutionary Ideas
11. Revolution of 1905-1907
12. From 1907-1914

Lithuania During the First World War

13. Soviet Government in Lithuania
14. Establishment of the Bourgeois Government
15. Fascist Putsch
16. Years of Struggle
25. Where the Wealth Comes From
17. Smetona Regime and Hitlerite Germany
18. A Great Change
19. Short-Lived Peace and Progress
20. Struggle and Liberation

Part II: LITHUANIA: THE PRESENT

21. Industrial Development
22. Building Homes for the People
23. Agriculture
24. Health of the People
26. Education
27. Science
28. Books and Libraries
29. Literature
30. Culture in Lithuania Today
31. Trade Unions of Lithuania
32. Lithuania Today

Nereikia jokios agitacijos, pats turinys pasako, kaip svarbi yra ši knyga ir reiaklinga perskaityti kiekvienam apsišvietusiam žmogui.

Knygos platintojams duodame dideles nuolaidas. Kurie ims 10 knygų ar daugiau, gaus už pusę kainos, būtent už $1.00.

Užsakymus kartu su mokesčiu siųskite:

A. L. D. L. D.

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

Brockton, Mass.

Massachusetts Moterų Sąryšys turėjo savo rudeninį pikniką rugsėjo 26 d. K. Ustupo sode. Diena buvo graži. Gražus būrelis draugų ir draugių atsilankė paremti Moterų Sąryšį. Taipgi draugės atvežė dovanų piknikui. H. Tamošauskienė iš Hingham, Mass., parvežė iš Lietuvos butelį "Palangos"; taipgi aukojo ir pyragą. Daugiau draugių aukojo pyragų bei keikų: M. Kazlauskienė iš Haverhill, Y. Niaurienė, Trakimavičienė, P. Žukauskienė, M. Kvietkauskienė; N. Grybienė aukojo varškės, Račkauskienė—$3.

Pagelbėjo dirbti piknike: A. Chestnut, K. Kielienė, Y. Niaurienė ir draugas Kvietkauskas iš So. Bostono.

Vardu Moterų Sąryšio, ačiū visiems!

K. Čereškienė

Worcester, Mass.

Iš Aido Choro

Spalio 7 d., vakare, dainavom gražiai mokytojo Jono Dirvelio parinktų dainų. Čia pradedame ruoštis į "Laisvės" koncertą 14 dieną lapkričio.

Aido Choras nusitarė vykti į New Yorką busu, tai bus daug vietos ir nechoristams. Čia prašom worcesteriečius ir apylinkių meno rėmėjus kartu su mumis važiuoti. Mašinas galėsite palikti prie Endicott st. svetainės, o sugrįžus iš New Yorko galėsite jomis grįšti į namus. Tokia kelionė nekainuotų daugiau kaip jei savo mašina važiuotumėt. O prie to, nereikėtų mašinos vairuoti. Rašykite: Aido Choras, 29 Endicott st, Worcester, Mass. Reikia, kad žinotumėm, kiek vietų taupyti.

Aido Choras jūsų gražią kooperaciją nuoširdžiai įvertintų, kad mūsų spaudos metiniame koncerte galėtumėm dalyvauti. Būtų atliktas gražus darbas gražiam tikslui.

Sekančios Aido Choro pamokos įvyks spalio 14 dieną, 7:30 v. vakare.

J, M. L.

IŠ LIETUVOS

Panevėžiečiai—naujuose filmuose

Panevėžio dramos teatro aktoriai pastaruoju metu gana dažnai vyksta į Kauną. Ten sukamas filmas apie įžymųjį poetą-kovotoją Vytautą Montvilą "Naktys be nakvynės," kuriame panevėžiečiam patikėti beveik visi pagrindiniai vaidmenys. Vytauto Montvilos paveikslą kuria S. Petronaitis.

Panevėžio dramos teatro kolektyvo aktoriai taip pat filmuojasi ir kitoje naujoje lietuviškoje kino juostoje "Teroras." Čia svarbiausiuose vaidmenyse — B. Babkauskas, D. Banionis, A. Masiulis, o epizodiniuose — E. Šulgaitė, R. Zdanavičiūtė, K. Vitkus.

Gintarinis pajūris

Nedidelį tokio pavadinimo albumą apie Tarybų Lietuvos gintarinį pajūrį išleido "Minties" leidykla. P. Karpavičiaus spalvotos nuotraukos supažindina skaitytoją su nuostabiais Klaipėdos, Kuršių nerijos, Juodkrantės, Nidos, Girulių, Preilos, Kintų, Palangos vaizdais, su senosios ir naujosios architektūros pavyzdžiais. Leidinį pagyvina poeto E. Matuzevičiaus eiliuoti tekstai.

"Užburti lobiai" ekrane

KAUNAS. — Radijo gamyklos "Bangos" kinostudijoje susikūrė net šešios kūrybinės grupės. Pažymėtina šeštoji, kuriai vadovauja režisierius - saviveiklininkas, VI cecho darbininkas Vytautas Lumbis. Čia jau baigtas kurti scenarijus naujam pilnametražiniam meniniam filmui vaikams "Užburti lobiai" pagal to paties pavadinimo P. Tarasenkos knygą.

Dovana tapybos mėgėjams

"Vagos" leidykla išleido aplanką "Tapyba," kuriame išspausdintos šešiolikos mūsų respublikos dailininkų darbų spalvotos reprodukcijos.

Tai pirmasis leidyklos bandymas pateikti dailės mylėtojams kolektyvinį tapytojų darbų rinkinį. Jie čia ras A. Gudaičio, J. Švažo, V. Mackevičiaus, L. Surgailio, S. Džiaukšto, S. Jusionio, A. Petrulio, A. Savicko, V. Gečo, V. Dilkos, L. Katino, B. Mingilaitės, A. Stasiulevičiaus, V. Povilaičio, A. Motiejūno kūrinius, kuriais autoriai apdainavo poetišką Vilniaus architektūrą ir naująsias miesto statybas, su meile papasakojo apie Lietuvos kaimą. Aplanko viršelį puošia tapytojos M. Cvirkienės kūrinys "Vilnius Antakalnio rajone."

Jūrų prekybos uoste

KLAIPĖDA.—Vokietijos Demokratinės Respublikos laivą "Kormoran" dažnai galima pamatyti Klaipėdos uoste. Šį kartą jis atplaukė paimti plieno kroviniį. 2,600 tonų tarybinio plieno nugabeno vokiečių jūreiviai savo respublikos įmonėms.

Olandų motorlaivis "Ubergen" atplaukė su gyvu kroviniu. Jo triumuose veisliniai galvijai Riazanės ir Černigovo sričių gyvulių augintojams.

Prie kitos krantinės prigludo nedidelis Vokietijos Federatyvinės Respublikos motorlaivis "Kerstin Matisen," atgabenęs celiuliozę, ir švedų laivas "Krosfiord" su pjopierio kroviniu.

Išomis dienomis uoste daug laivų. Vieni pasikrauna anglį, kiti — asbestą ir metalą, treti palieka atgabentus krovinius.

Grybų plantacija

KLAIPĖDA. — Tauralaukio tarybinio ūkio žemdirbiai nuo šiol ištisus metus tieks uostamiesčio darbo žmonėms ne tik šviežias daržoves, bet ir grybus. Ūkyje įrengta uždara patalpa, kurioje, vadovaujant agronomei Irenai Vainorienei, auginami šampinjonai arba pievagrybiai. Juos auginti I. Vainorienė mokėsi Pamaskvio tarybiniame ūkyje "Tepličnyj," kuriame iš kiekvieno kvadratinio metro surenkama po 4-5 kilogramus grybų.

Neseniai Irena iš savo 500 kvadratinių metrų "plantacijos" nuėmė pirmąjį derlių.

Pakliuvo ryklys!

KLAIPĖDA. — Milžiniškas ryklys pakliuvo į didžiojo žvejybos tralerio-šaldytuvo "Vytautas Montvila" žvejų tralą, kai jie pastarojo reiso metu žūklavo Atlanto vandenyne, Seiblo salos rajone. Plėšrūno ilgis siekė 9 metrus, o skersmuo storiausioje vietoje net 3 metrus. Žuvies dydžiui atitiko ir svoris, kuris vieninga įgulos nuomone, viršijo 7,000 kilogramų.

Ryklys, besistengdamas ištrūkti iš nelaisvės, į skutus sudraskė brangų tralą. Nežiūrint to, reisas "V. Montvilos" ekipažui buvo sėkmingas. Per keturis su puse mėnesių jis sužvejojo 35,226 centnerius žuvies.

Philadelphia, Pa.

Spalio 7 d. atsilankius pas draugus Shapranauskus ir mane patiko Jūlė Shapranauskienė su ašaromis veide. Kada jos užklausiau, kodėl tu verki, ji man sako: mano vyras Vladas jau antru kartu šimet atsidūrė ligoninėje. Rugpiūčio mėnesį Vladas išbuvo ligoninėje 4 savaites ir jam buvo padaryta operacija ant kojos, o dabar jau trečia savaitė ligoninėje ir jam padaryta skaudulinga operacija ant vidurių.

Ant rytojaus atlankiau Vladą ligoninėje ir radau besėdintį lovoje ir skaitantį "Laisvę." Vladas nudžiugo mane pamatęs ir papasakojo ligos pobūdį ir kaip jis praleidžia ligoninėje dienas.

Vlado nuotaika kuo puikiausia. Skausmai dabar jau nevargina, jo sveikata eina gery. Bet kaip ilgai jam reikės išbūti ligoninėje, jam nežinoma.

Vladas randasi St. Luke's Hospital, prie Thomson ir Franklin gatvių, kambarys 902. Lankymo valandos nuo 1 iki 9.

J. A. Bekampis

New Yorkas. — Lippincott Co. išleido Arthuro Manno knygą apie buvusį majorą, "LaGuardia Comes to Power". Knyga 199 puslapių, kaina $3.95.

Washingtonas. — JAV Kongresas sutiko, kad būtų rodomas filmas apie buvusį prezidentą Kenedį.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED MALE

DRYWALL TAPERS and FINISHERS
Work available Philadelphia and New Jersey areas.
Call bet. 8 AM & 5:30 PM.
EL. 6-8330.
(77-83)

TREE MEN
Experienced climbers wanted.
Steady work for good men.
Call MO. 4-3200
(77-83)

MOLDING MACHINE OPERATOR
Injection molding.
Familiar with all thermoplastics.
(Overtime) 9—5.
DI. 3-6511.
(77-81)

HEAVY EQUIPMENT MECH.
Grader Operator, Pan & Loader Operator. Apply in person to Jackson Road, Medford, N. J., or call 609-654-5134.
RIO CONSTRUCTION COMPANY
(80-82)

SHEETROCK HANGERS AND FINISHERS
Work available
Philadelphia & Jersey areas.
Call between 8 AM. & 5:30 PM.
EL. 6-8330.
(80-87)

MALE and FEMALE

TAILORS. 5 yrs. exp. Perform by hand and machine. The more difficult tasks in the making of ready to wear suits and top coats. e. g. basting, felling, joining linings, setting sleeves, collars, making pockets, etc., and other related duties as required.
PAT GAT CLOTHES CORP.
2200 Arch St., 7th fl.
(80-84)

COUPLE
For middle aged, no children, suburb. Permanent excellent position. Kit., house, garden. Independent quarters. Car necessary, Rec. ref. req. Write Box W724, Jefferson Bldg., Philadelphia.
(8182)

PLUMBING & HEATING MAN
Experienced only.
Steady work. Good wages.
Call CH. 7-3318.
(80-81)

SUPERINTENDENT
Married, to take full charge of fine elevator bldg. in Germantown. Must know all phases of maintenance. Previous Apt. house experience ncessary. Apt. available. Good job for the right person. Call until 12 GE. 8-0557. Later LO. 7-1583
(81-87)

BAKER—BENCH HAND
Experienced on Pastry & Cakes. Day work.
Steady.
LA. 5-5028.
(81-85)

MAN
Awning installer, experienced but not essontial. Also opportunity to learn the trade of floor-covering installation mechanic.
Steady work. Hourly rate.
Call 272-7825 for appt.
(81-85)

MACHINISTS
2AC Chuckers
Milling Machine Oper.
Bullard VTL
Permanent position for qualified men to set up and operate from blueprints.
Liberal Company, paid benefits.
DODGE STEEL CO.
6501 State Rd.
DE. 2-2200
(8182)

TSRS TURISTAI Į JUNGT. VALSTIJAS

Maskva. — Iš Tarybų Sąjungos vyksta 90 turistų į Jungtines Valstijas, jų tarpe 30 yra žydų.

Šiemet TSRS vyriausybė leido dvidešimt žydų išvykti į JAV pilnam apsigyvenimui.

Saigonas. — Pietų Vietnamo liaudiečiai sunaikino JAV žvalgų grupę iš 12 žmonių.

HELP WANTED MALE

BAKERS HELPER
Doughnut frying and cake icing.
5 day week.
Time and half after 40 hours.
Fringe benefits. LEE WALKER, 5910 Crescent Blvd., Pennsauken, N. J. Suburban Bakery. (76-81)

ENGINEER
Grade "A" License.
11 P. M. to 7 A. M.
Call
FRED CONRAD CE. 6-8200.
(76-84)

AUTO PAINTER & HELPER. Top wages, A-1 working conditions and fringe benefits. Call 275-9841, vicinity Norristown, Pa.
(76-82)

AUTOMATIC TRANSMISSION REBUILDERS-INSTALLERS
For new AAMCO Shop.
Opening in Woodbury, N. J.
Opportunity for advancement to management.
Call 609-663-8768.
(78-82)

MACHINIST. Lathe hand to set up and work from blueprints. Tool and close tolerance component work.
Overtime and benefits.
ROLLER MACHINE CO.
160 Titus Rd., Warrington, Pa.
DI. 3-1177. (81-82)

MEN
Foundry work, steady.
Apply
BARRY BRONZE BEARING CO.
7th & Bulson, Camden, N. J.
(78-83)

STAIR BUILDER
Work in shop and on the job.
Experienced only
Apply
FORGE MILL WORK & LUMBER CO.
183 Lancaster Pike, Malvern.
(79-83)

PLUMBERS-MECHANICS. Only experienced on garden type Apts. Steady employment. $3.50 per hour, plus full life insurance, accident, weekly income & hospitalization benefits. Call for appointment 609-966-5616.
(80-83)

HAND BASTERS
for men's sport coat shop. Baste linings. Permanent employment. Good wages. Report to JOSEPH COHEN, 7th fl., 2200 Arch St.
PAT GAT CLOTHES CORP.
(77-81)

FURNITURE FINISHER. 1st class with Burning in and Touching up experience. Permanent position. 5 day week. Group benefits. Apply Personnel Dept. J. B. VAN SCIVER CO., Camden, N. J.
(80-82)

Help Wanted—Female

HOUSEKEEPER
Sleep in, downstairs work.
Plain cooking. No laundry.
Small adult family.
Sunday & Wednesday off.
References required.
Tel. 3-7 PM. MI. 2-799. (80-81)

HOUSEKEEPER, or Baby Sitter. 5 days, sleep in own room, bath TV . Doctor's home, Rosemont.
Excellent salary.
Recent references required.
LA. 5-9880
(81-82)

COUNTER GIRLS
Own car 6:30 to 3 PM. Also set up girls. 6:30 to 3 PM and 10 AM to 7:30 PM. Call Mr. Heller, Chef.
GWYNEDD MERCY COLLEGE CAFETERIA
MI. 6-7300, Ext. 248.
(79-85)

HOUSEKEEPER
COOKING, companion to woman. Preferably able to drive a car. Intelligent person. 5 day week. Call CU. 9-7800 or LI. 8-5883.
(77-81)

HOUSEKEEPER. Live in, 5½ days, gen. cleaning & care of girls. Ages 10 mos., and 2½ yrs. Must be dependable and love children. Refs. $45 a week, plus paid vac. Camden sub. 1-609-428-7645.
(78-81)

COOK
For one adult. Light cleaning.
Other help kept.
References required.
MO. 4-0404
(81-83)

Prof. J. Kubilius lankosi JAV mokslinių studijų reikalais

Newyorkas.—Džiugu, kad tebeveikia tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų mokslinių ir kultūrinių mainų sutartis. pagal tą sutartį praėjusį penktadienį iš Tar. Lietuvos mokslinėms studijoms atvyko matematikas, Vilniaus Valstybinio Kapsuko Vardo Universiteto rektorius profesorius **Jonas Kubilius.** New Yorke pabuvo tiktai porą trejetą dienų. Čia po miestą pasidairė, ir, rodosi, aplankė Pasaulinę parodą.

Kiek žinoma, daugiausia laiko mokslininkas žada praleisti Chicagoje Illinojaus valstijos universitete ir veikiausia Californijos didžiajame Berkeley universitete. Čia būdamas, aišku, prof. Kubilius stengsis susipažinti, kiek sąlygos leis, su amerikiniu gyvenimu, ypač su gyvenimu mūsų skaitlingos akademinės visuomenės.

Didelė garbė mūsų senai tėvynei, kad jos palyginti dar jaunas sūnus yra taip aukštai iškilęs matematikos moksle, eina seniausio Europoje ir vieno iš didžiausių pasaulyje universitetų rektoriaus pareigas ir dabar yra atvykęs į mūsų kraštą tęsti ir gilinti toje mokslo šakoje studijas. Tuo tikrai ir nuoširdžiai didžiuojasi kiekvienas Amerikos susipratęs, savo senąją tėvynę, mokslą ir šviesą mylintis lietuvis, ir linki mokslininkui geriausios sekmės.

Rep.

Nuoširdaus draugo gimtadienis

Vilniuje Kaikarių bute buvo daug svečių. Tai daugiausia iš Argentinos grįžusieji į savo kraštą. Gėlių puokštėm nešini, jie susirinko pasveikinti Juozą Kaikarį septyniasdešimt penktųjų gimimo metinių proga.

Juozas Kaikaris gimė 1890 m. liepos 19 d. Bandorių kaime (Joniškio rajonas). Pažangios spaudos ir 1905-1907 m. revoliucinių įvykių paveiktas, jis atsikratė religinių prietarų. Pramokęs siuvėjo amato, 1912 m. emigravo į Argentiną. Netrukus įsitraukė į Buenos Aires lietuvių savišalpinės ir kultūrinės draugijos "Diegas" veiklą, o 1913 m. buvo išrinktas į "Diego" valdybą. Būdamas valdybos nariu, J. Kaikaris sėkmingai tvarkė bibliotekėlę, vadovavo švietimo darbui.

Stiprėjant Argentinos judėjimui, sąmonėjo ir lietuviai. Jie drauge su argentiniečiais ir kitų tautų darbo žmonėmis dalyvavo streikuose, kovojo už darbininkų ekonominių bei politinių reikalavimų įgyvendinimą. Tais laikais Argentinos darbininkų klasei vadovavo Socialistų partija. 1914 m. J. Kaikaris, drauge su kitais, ėmėsi organizuoti Lietuvių socialistų sąjungą, kuri netrukus turėjo tpie 150 narių. Argentinos Socialistų partijai skilus, Lietuvių socialistų sąjungos narių dauguma nuėjo su kairiuoju sparnu, pasisakydama prieš imperialistinį karą, už paramą Tarybų valdžiai Rusijoje. J. Kaikaris, ištikimas proletariniam internacionalizmui, nuėjo su dauguma.

1916 m. pradžioje, Leono Prūseikos raginami, Buenos Aireso lietuviai įkūrė Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugijos 18-tą kuopą. J. Kaikaris buvo vienas vadovaujančių kuopos veikėjų. 1920 m. Lietuvos socialistų sąjunga išleido laikraštį "proletaras". J. Kaikaris prisidėjo ir prie laikraščio leidimo. 1924 įsikūrė lietuvių darbininkų apšvietos draugija Argentinoje, kurios valdyboje stipriai reiškėsi J. Kaikaris. 1927 m Argentinos lietuviai ėmė leisti pažangų laikraštį "Rytojus". "Rytojaus" redaktoriaus R. Mizaros pamokomas ir patariamas J. Kaikaris sumaniai tvarkė laikraščio administraciją. 1928 m. Argentinos lietuvių pažangiosios organizacijos sudarė priešfašistinį komitetą, kuris rėmė Lietuvos Liaudies kova prieš smetoninį režimą ir šelpė Lietuvos kalėjimuose laikomus revoliucinius politinius kalinius. Ir čia yra nemažas J. Kaikario indėlis. Pažangioji Argentinos lietuvių organizacija "Laisvoji Lietuva", kurios centro valdybos nariu buvo J. Kaikaris, ne tik organizavo paramą nuo hitlerininkų okupacijos nukentėjusiai Tarybų Lietuvos liaudžiai, bet ir kovojo prieš lietuviškuosius buržuazinius nacionalistus, atsibasčiusius į Argentiną. 1949 m. "Laisvąją Lietuvą" policijai uždarius, J. Kaikaris veikė Buenos Aires lietuvių klube "Kultūra". Be to, daugeli metų J. Kaikaris reiškėsi kaip gabus saviveiklininkas. 1959 m. J. Kaikaris grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje.

J. Kaikario visuomeninė veikla glaudžiai susijusi su pažangiųjų Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos istorija. Dėl to jis gerbiamas tų, su kuriais drauge kovojo prieš fašizmą, už savo gimtojo krašto laisvę.

Pranas Ulevičius

Vilnius, 1965 m. rugsėjis

Padėka

Rugsėjo 24 d. tapau rimtai susirgusi ir nuvežta ligoninėn, kur išbuvau 16 d. Sveikatai kiek pagerėjus tapau perkelta pas savo drraugę Ptucha, rusę, kuri mane iki šiol prisiiėrėjo. Dabar jau randuosi namie dar vis po daktaro priežiūra.

Šiuomi noriu išreikšti mano padėką visiems draugams, draugėms ir prieteliams, kurie mane lankėte ir įteikėte dovanėles.

Liekuos jums visiems didžiai dėkinga.

Alice Tamm

Varšuva. — V. Gomulka atidėjo vizitą į Jugoslaviją.

Įspūdžiai iš kelionės

Rugpiūčio 10 dieną mudu su sūnumi Karoliu Bieliausku jo automobiliu leidomės iš Floridos į kelionę. Nusitarėme aplankyti gimines ir draugus, gyvenančius šiaurrytinėse valstijose.

Keliai rytiniu pakraščiu geri. Per dvi dienas pasiekėme Philadelphiją. Pirmiausia apsistojome pas mano seserį Barborą Kovalčiukienę. Radome neblogai nusiteikusią, tik jai buvo staigmena, nes nežinojo, kad atvykstame.

Vakare telefonu susisiekiau su Merkiais. Susitarėme kitą dieną pas juos būti, o vėliau važiuoti į Patersoną, N. J., pas mano dukterį Eugeniją Kuzin (buvusią Beniulienę).

Patersone susitikome visi giminės: jos sūnus su šeima ir jo uošviai. Bet nėra Helenos ir Roberto Feiferių. Reikia juos pašaukti ir pasikalbėti svarbiu reikalu. Atsiliepė Helena. Kviečia pas juos atvažiuoti. Ryte per didelį New Yorko automobilių susigrūdimą pasiekėme jų stubą. Jie mūs laukė. Vėliau atvyko ir jų sūnus Fredas, kurio buvau nemačius per 20 metų. Jie visi atrodo gerai ir linksmi. Pasitarėme apie mano sesers Barboros reikalus.

Aplankėme buvusį mano švogerį, o Karolio dėdę Petrą Bieliauską. Jis gyvena kartu su seserimi. Abudu gerai atrodo ir patenkinti.

Jau vakaras, bet būtinai noriu aplankyti laisviečius. Gaila, kad su laisviečiais teko tik trumpai pasikalbėti. Mat, jie baigę dienos darbą skubėjo į namus, o mudu—atgal į Patersoną ir Philadelphiją.

Philadelphijoje apžiūrėjome Merkių sūnaus Roberto rezidenciją. Puikiai įsikūrę. Augina du vaikus — dukrą ir sūnų.

Na, mūsų vakacijos ir baigiasi. Karolis nori greičiau grįžti į namus. Grįžome kitu keliu, daugiau į šiaurvakarius. Mat, Karolis norėjo man parodyti Blue Ridge, Great Smoky kalnus. Kalnas Mitchell yra 6,684 pėdų virš vandenyno lygio. Viršuje yra įrengta radijo stotis, pasiekiama akmeniniais laiptais. Vieni žmonės lipa auktyn, kiti grįžta atgal. Apačioje yra didelė "platforma" automobilių pasistatymui, taipgi yra užeiga su maistu ir lengvais gėrimais. Viskas gražiai įrengta.

Į kalną įvažiavimas nepatogus. Reikia sukinėtis aplink kalnus. Šonais matosi grioviai, vienoje vietoje teka upeliukas, pravažiavome tris tunelius. Į kalną įvažiuoti ir nusileisti ima tris valandas. Dar nebuvo rudens grožio, nes visur medžiai žaliavo. Plikų kalnų nesimatė.

Turistams, kurie myli gamtą, patartina apsilankyti tuose kalnuose ir pasigėrėti gamtos grožiu.

A. Paukštienė

Miami, Fla.

IŠ LAIŠKŲ

Mieloji Drauge Lilija!

Pirmiausia noriu padėkoti už prisiminimą, o aš dar ligišiol neparašiau ir nepadėkojau. Malonu buvo susitikti su daugeliu mielų svečių iš Jūsų krašto ir praleisti su jais kelias dienas. Gaila, kad Jūs negalėjote atvykti ir padalyvauti mūsų respublikos sukaktuvinėse iškilmėse.

Mūsų šeimoje viskas po senovei. Jauniausioji dukrelė studentė VITA buvo išvykusi į gana tolimą turistinę kelionę — į Vidurinę Aziją, kur aplankė Uzbekijos sostinę Taškentą, o taip pat žymiais senovės paminklais pasižyminčius miestus Samarkandą ir Bucharą, pabūvojo ir Tadžikijos sostinėje Dušanbe. Visos mūsų anūkėlės — Rūta, Rima ir Sigitėlė — mokosi Salomėjos Nėries vidurinėje mokykloje, o mažoji Daliutė eina į vaikų darželį. Tik mažasis Jonukas dar tebėra namie, jau baigia ketvirtuosius metus.

Mano vyro Justo dabar nėra namie. Jis rugsėjo 13 d. išskrido į Taškentą, kur jam buvo pavesta sutikti atvykusį į Tarybų Sąjungą su oficialiu vizitu Birmos vyriausybės vadovą — Birmos Revoliucinės Tarybos ir Ministrų Tarybos pirmininką generolą NE VINĄ. Trumpai pabuvęs Taškente, generolas Ne VINAS su palydovais atvyko į Maskvą, paskui nuskrido į Ukrainos miestą Zaporožje (ties kadaise garsėjusia Dneprogeso hidroelektrine), o iš ten į Rostovą, paskui vėl į Maskvą, kur įvyko pasitarimai ir priėmimai. Šiuo metu Justas, kuris visoje toje kelionėje lydėjo generolą NE VINĄ, kartu su svečiais yra Gruzijos sostinėje Tbilisi, iš kur Birmos vadovas ir jo palydovai išvyks atgal į Birmą. Taigi Justui teko gana didelė kelionė su ta misija. O juk neseniai mudu grįžome iš Vengrijos, kur irgi nemažai keliavome. Taigi, kelionių teko nemažai. Grįžes iš Tbilisi, Justas pasiliks Maskvoje, nes ten netrukus įvyks posėdžiai, o taip pat Aukščiausiosios Tarybos sesija. Tad grįžti namon jis galės tik spalio mėnesio pradžioje.

Po gana niūrios vasaros dabar pas mus laikosi gražios dienos, kurios taip reikalingos laukų darbams. Tiesa, mūsų Vitelė, grįžusi iš savo tolimos kelionės, kartu su kitais studentais nuvyko į kolūkį Anykščių rajone, kur padėjo derliaus nuėmimo darbuose. Ji grįžo labai patenkinta ir darbu ir žmonėmis, džiaugėsi turėjusi progos iš arti pamatyti naujo Lietuvos kaimo gyvenimą.

Visos mūsų šeimos vardu siunčiu Jums, o taip pat draugei Margaretai ir visiems mieliesiems draugams bei draugėms labas dienas ir geriausius linkėjimus. Viso geriausio Jums visiems!

Genovaitė Paleckienė

Vilnius, 1965. IX. 25

REIKALAUJA BAIGTI KARĄ VIETNAME

Jungtinės Tautos, N. Y.—Anglijos Užsienio reikalų ministras Stewartas pasiūlė planą užbaigimui karo Vietname. Jo planas turi tris pasiūlymus, kurių pirmasis reikalauja sulaikyti karinius veiksmus.

LLD jubiliejinė konferencija pavyko gražiai

Praėjusį savaitgalį, spalio 9 ir 10 dienomis, "Laisvės" salėje įvyko jubiliejinė Lietuvių Literatūros Draugijos konferencija. Tai buvo iškilmingas šios garbingos apšvietos ir kultūros organizacijos 50 metų gyvavimo ir veiklos atžymėjimas.

Apie konferencijos eigą ir tarimus bus parašyta kitose "Laisvės" laidoje. Čia greitomis tiktai norime mūsų skaitytojams ir draugijos nariams pranešti, kad jubiliejinė konferencija buvo, pagal dabartines sąlygas, sėkminga, konstruktyvi, entuziastiška. Tiesa, ji galėjo būti gerokai skaitlingesnė. Joje, pavyzdžiui, nebuvo atstovybės iš tokių didelių kolonijų, kaip Detroitas, Clevelandas bei Pittsburghas, taipgi nebuvo svečių iš Kanados. Betgi tie veikėjai ir nariai, kurie konferencijoje dalyvavo, labai rimtai apsvarstė draugijos veiklą ir nubrėžė tolimesnės veiklos gaires.

Reikia tikėti, kad kai konferencijos darbai pasieks visus LLD narius, kolonijose kuopų veikla pagyvės, sustiprės, ir šie jubiliejiniai metai baigsis naujais, gražiais pasiekimais visame Amerikos lietuvių pažangiame judėjime.

Ypatingai puikiai pavyko konferencijos užbaigtuvių banketas. Dalyvių buvo pilna salė.

Rep.

Amerikos žmonių "gimimas ir tėvystė"

JAV-jų Cenzo Biuras tik ką išleido 167 puslapių knygą, pavadintą "Nativity and Parentage," kurią sudaro vienas jo raportas iš 1960 m. cenzo statistikų. Knygoje rndasi labai įdomių davinių apie įvairių tautybių grupių organizacijas, bažnyčias, laikraščius ir kitką, kas liečia populiaciją ir etniškus faktus bei skaičius.

Tikėkit ar ne, knyga nurodo, kad vidutinis Amerikoje gimusių žmonių amamžius yra 27.7 metų, o gimusių kituose kraštuose — 57.2 metų. 32.6% iš 9,738,-155 kituose kraštuose gimusių buvo virš 65 metų amžiaus ir tik 7.7% iš čia gimusių buvo šioje amžiaus grupėje.

Vidutinis mokslo metų skaičius išeitų asmenų, kilusių iš amerikiečių tėvų, yra 10.6, o asmenų, kilusių iš kituose kraštuose gimusių tėvų, yra 10.9. Kituose kraštuose gimusių asmenų išeiti mokslo metai siekia 8.4.

Kas link profesijos tarpvyrų darbininkų, didžiausio procento grupė (12.3%) profesijose ir techniškuose darbuose buvo čia kilusių iš svetimtaučių ar mišrių tėvų, palyginus su 9.9% iš kitur kilusių ir 9.8% iš čia kilusių ir iš čionykščių tėvų. Jeigu ši pastaroji grupė būtų pritaikoma tik baltiesiems, tai procentas būtų 10.7.

Įdomus yra faktas, kad 5.9% baltos rasės populiacijos esant užsieny gimusiems, tik 2.2% ne baltosios rasės populiacijos gimė užsieny. Šiaurės rytų JAV-ose 10.2% populiacijos yra gimusių užsienyje, palyginus su 6.9% vakarų JAV-ose, 4.4% šiaurės centrinėse valstijose ir 1.8% pietuose.

Knyga duoda apie užsieny gimusius informacijų ne tik kas liečia amžių, lytį, lavinimą, vedybų stovį ir užsiėmimą, bet tos informacijos yra suskirstytos pagal žmonių kilmę: iš Didžiosios Britanijos, Airijos, Norvegijos, Švedijos, Vokietijos, Austrijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Jugoslavijos, Lietuvos, Suomijos, SSSR, Italijos, Kanados ir Meksikos bei individualiomis valstybėmis.

Knygos "Nativity and Parantage" kopijas galima užsisakyti už vieną dolerį per Superintendent of Documents, US Government Printing Office, Washington, D. C. 20402.

ACNS

Kangaru jauniklis gimsta labai mažas

Daug žmonių zoologijos daržuose yra matę Kangaru gyvūną. Jie veisiasi Australijoje. Kangarų yra apie 120 rūšių, dydžio nuo zuikio iki 6 pėdų aukščio.

Kangaru turi trumpas pirmgalines kojukes, bet ilgas pasturgalines ir ilga stiprią uodega. Reikalui esant, pasispirdamas uodega ir pasturgalinėmis kojomis, kangaru nušoka daugiau kaip 10 pėdų. Šie gyvūnai yra žolėdžiai ir lapaėdžiai.

Nuostabiausias dalykas, tai kangaru jauniklio gimimas ir augimas. Net didesnių veislių jauniklis gimsta tik biskį ilgesnis kaip colis, ploniuliukas, aklas ir plikas—bejėgis. Motina turi priešakyje tarp pasturgalinių kojų krepšį, į kurį savo jauniklį įsideda. Krepšyje yra ir jos spenukai. Nauiagimis ten gyvena, maitinasi pienu ir auga. Už pusmečio jis jau būna kraliko-zuikio dydžio. Motina ėda lapus ir jis iškišęs galvutę juos skabinėja.

Net kada jauniklis jau bėginėja, išeina iš to motinos krepšio, tai, pavojui esant, arba jis pats tuojau krepšyje slepiasi, arba motina jį įsideda.

Kangaru gali greitai bėgioti. Didelio pavojus metu ginasi, pasturgalinės kojos yra tokios stiprios, kad pataikius gali užmušti šunį arba nedidelį vilką.

ALDLD REIKALAI

LLD 6 rajono metinė konferencija įvyks sekmadienį, spalio 17 dieną V. L. Klubo name, 339 E. 4th St., Chester, Pa.

Kadangi šie metai yra Draugijos jubiliejiniai metai, tai aktyviai kuopų nariai visuose miestuose stropiai rengiasi prie konferencijos ir visi ženklai rodo, kad ši konferencija bus viena našiausių ir pasėkmingiausių pastaraisiais metais buvusių. Veikiantysis rajono komitetas daro visą, kad ši konferencija būtų brandi ir naši, tai mes, pažangiečiai lietuviai, pergyvendami svarbų istorinį momentą, nusikratykime visokias skerpaines ir šuvažiuokime iš arti ir toli į Chesterio Vytauto klubą, kuriame po konferencijos įvyks šaunus banketas.

Buvojant pas dd. Ramanauskus teko nugirsti daugelio draugų pasižadėjimus, kad jie dalyvaus rajono iškilmėse Chestery. Turiu viltį, kad tie prisižadėjimai buvo širdingi, ir nuvažiavę į rajono konferenciją pasidžiaugsime garbingos Draugijos nuveiktais darbais ir pasilinksminsime.

J. A. Bekampis

Prašome 23-ios vakarą skirti filmams

Kokie tie filmai?

Vienas filmas vaizduoja lietuvių tautos istorijoje kritiškiausią laikotarpi ir didvyrišką jos liaudį. Hitlerininkams okupavus Lietuvą, iš liaudies iškilo partizanai, kurie didžiuliu pasiaukojimu pagelbėjo savo tėvynei Lietuvai apsiginti ir iš kančių pakilti naujam, gražiam gyvenimui. Tai filmas **"Partizanai".**

Lietuvos liaudis tose kovose daug auku sudėjo. Bet tėvynė savo didvyrių nevžmiršo. Minėdama T. Lietuvos 25-metį liaudis ruošė iškilmingus lankymus kapų, pagerbė kritusius kovoje, o gyvuosius sveikino šauniuose banketuose, mitinguose su gėlėmis, dovanomis. Laikraščiai rašė apie jų žygdarbius, spausdino paveikslus.

Mes juos visus pagerbsim atvykę pamatyti šį filmą.

Kitas filmas — "Vilniuje žydi liepos" — iš šių dienų.

Filmus rodys Jonas Grybas. Rodymas įvyks spalio 23-čios vakaro 7:30, Laisvės salėj.

Po programos žiūrovus pavaišinsime kava su pyragu. Kviečiame visus.

LLD 1-ji Kuopa

Metinis "Laisvės" Koncertas

Sekmadienį

Lapkričio 14 November

Pradžia 3 val. dieną

Schwaben Hall

474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Puiki programa. Dalyvaus Worcesterio Aido Choras su visais savo talentais: duetistais ir solistais. Brooklyno Aido Choras taipgi dalyvaus programoje su savo visais talentais: duetistais ir solistais.

Kviečiame visuomenę atsilankyti ir pasigėrėti gražia programa.